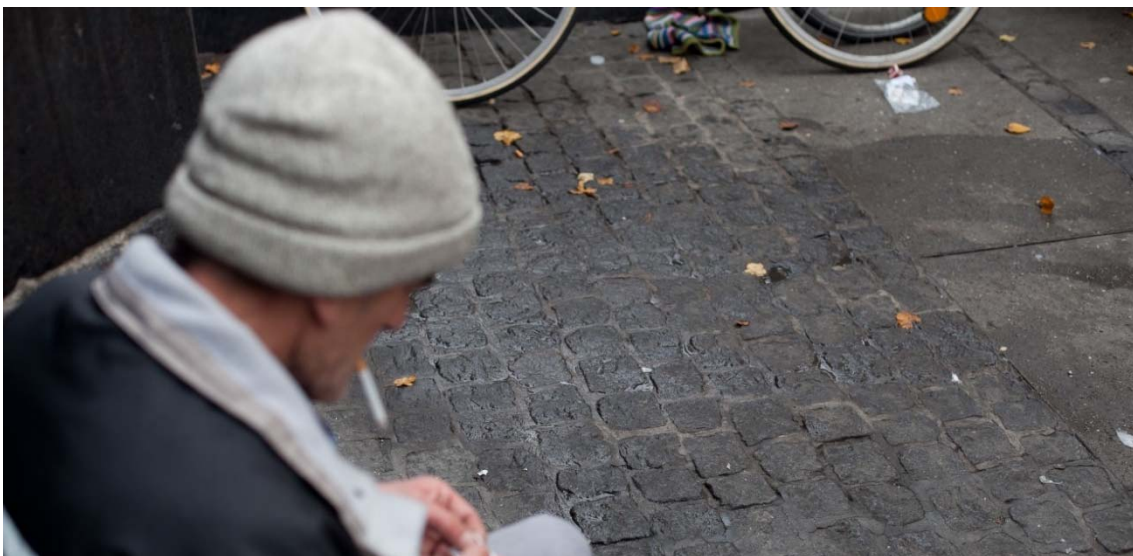

Social-etisk arbejde i sognene i Københavns Stift

Rapport fra stiftets Social-etiske udvalg, 2021

Kolofon

Rapporten er forfattet af Karen Marie Leth-Nissen, efter opdrag fra Københavns Stifts social-etiske udvalg, Københavns Stift 2021.

Forsidefotos taget af Søren Østerlund.

Social-etisk arbejde i sognene i Københavns Stift

Rapport fra kvalitativ og kvantitativ undersøgelse 2020

Indhold

Social-etisk arbejde i sognene i Københavns Stift	1
Rapport fra stiftets Social-etiske udvalg, 2021	1
Forord	5
Indledning	7
Hvem har deltaget?	7
Opsummering af undersøgelsens hovedresultater	9
De mest udbredte social-etiske indsatser	10
Hvem er aktive i det social-etiske arbejde?	11
Hvilke målgrupper ville menighedsrådene også gerne nå?	11
Stiftets befolkningssammensætning og ulighed i indkomst.....	12
Medlemsprocent og demografi	13
Almene boliger, ikke-vestlig og vestlig baggrund og social-etisk arbejde	13
Præster, kirkekulturmedarbejdere og social-etisk arbejde.....	14
Antal frivillige og social-etisk arbejde.....	14
Sogn med vision og social-etisk arbejde	14
Sognetyper i det social-etiske arbejde	14
Data bag undersøgelsen	17
Spørgeskemaundersøgelse.....	17
Samtaleark.....	19
Baggrundsdata.....	20
Hvorfor social-etisk arbejde?	21
Hvad gør vi? Faste, organiserede indsatser	23
Hvad gør vi? Løbende aktiviteter	27
Hvem gør det praktiske arbejde bag sognekirkens indsatser?	31

Betydningen af ildsjæle.....	31
Menighedsplejens rolle	32
Samarbejdspartnere omkring de faste indsatser	32
Samarbejdspartnere omkring de løbende aktiviteter	35
Hvad ville vi gerne gøre?	45
Trække på andres erfaringer?.....	48
Nye indsatser på vej i nær fremtid	49
Coronarelaterede ideer	50
Sognetyper og det social-etiske arbejde	53
Andel beboere i sognet, som er bosat i almene boliger	55
Andel af beboere uden for arbejdsstyrken	56
Andel af beboere med ikke-vestlig baggrund	56
Andel af beboere med udenlandsk, vestlig baggrund	57
Antallet af medarbejdere.....	58
Antal frivillige.....	58
Menighedsrådet har en formuleret vision	59
Ulighed og fattigdom i stiftets fem kommuner.....	59
København og Frederiksberg. Er de særlige?	64
Metode	67
De forskningsetiske rammer	67
Finansiering	67
Bilag 1: Projektbeskrivelse	68
Bilag 2: Spørgsmål i survey udsendt via defgo survey system	68
Bilag 3: Ordlyd i biskoppens følgebrev til samtalearkene til menighedsrådene.	68
Bilag 4: Samtaleark til menighedsråd.	68

Forord

Social-etisk udvalg i Københavns Stift har blandt andet til opgave at inspirere stiftets menigheder til et engagement i de sociale opgaver, der måtte trænge sig på lokalt for at lette tilværelsen for mennesker, der befinder sig i en socialt set udsat position. Vel vidende, at der heldigvis allerede findes et sådant engagement mange steder. Men hvor – og hvor omfattende – er mon den kirkelige sociale indsats rundt omkring i stiftet? Det har ingen overblik over. Og derfor er det også svært at vide i hvor høj grad, der måske er behov for nyorientering på området. Sådanne overvejelser lå bag udvalgets beslutning om i 2019 at få foretaget en undersøgelse af det social-etiske arbejde, som stiftets menigheder lokalt varetager eller engagerer sig i. Formålet var med andre ord dels at kortlægge og synliggøre, hvad der aktuelt foregår af social-etisk arbejde i sognene med den lokale sognekirke som (med)ansvarlig. Dels at inspirere til det fremtidige social-etiske arbejde på baggrund af viden fra undersøgelsen og den sociale kontekst i stiftet.

Undersøgelsen, som primært består af en spørgeskema-del og en samtale-del for menighedsrådene, blev gennemført i perioden januar til december 2020 af Karen Marie Leth-Nissen, cand. theol., ph.d., under Center for Kirkeforskning, Teologisk Fakultet, KU i samarbejde med Social-etisk udvalg. I forhold til den oprindelige projektplan er rapporten nogle måneder forsinket, da stiftets sogne i perioden har været belastet af udfordringer med håndtering af corona. Samtidig fik coronaudfordringerne os til at indføje et nyt afsnit i undersøgelsen, idet vi konkret spurgte til, hvordan sognets social-etiske indsatser er blevet påvirket af corona.

Social-etisk udvalg er meget glad for den høje svarprocent. Hele 56 sogne udfyldte spørgeskemaet, og 43 menighedsråd og kirkeråd indsendte samtalearket. Besvarelserne vidner om, hvor vigtigt de fleste sognekirker anser det social-etiske arbejde for at være. Og de giver et fornemt øjebliksbillede af indsatsen lige nu og udgør et meget vigtigt materiale til inspiration og udvikling af folkekirkens social-etiske arbejde i Københavns stift.

Vi vil gerne rette en stor tak til alle, præster, medarbejdere og menighedsråd, der har bidraget. Endvidere vil udvalget i særlig grad takke Karen Marie Leth-Nissen for den høje kvalitet i udførelsen af undersøgelsen samt for det tætte og gode samarbejde med udvalget undervejs.

Nu håber vi, at rapporten må blive flittigt læst og brugt som et redskab til inspiration for menighedsråd og ansatte. Rapporten indeholder en rigdom af eksempler på de mange indsatser, der foregår i sognene og vidner om stor kreativitet for at nå de mest sårbare og udsatte med omsorg og praktisk hjælp. Undersøgelsen afslører, at meget af arbejdet er

afhængigt af ildsjæle og frivillige, og det faktum, sammen med det forhold, at det kan være svært at tilvejebringe de nødvendige økonomiske ressourcer, gør det nærliggende at udføre social-etisk arbejde i samarbejde med andre sogne, måske endda i hele provstiet. Foruden den mulighed at samarbejde med andre aktører så som kirkelige organisationer og/eller kommunen.

Næste skridt for os i udvalget vil nu være at invitere til en stiftsdag, hvor vi drøfter rapporten, lader os inspirere af hinanden og inviterer partnere til at give bud på, hvordan stiftets social-etiske indsats kan videreudvikles. En sådan dag vil først blive gennemført, naturligvis, på den anden side af coronakrisen.

Vi ønsker alle rigtig god læselyst og modtager meget gerne kommentarer til rapporten på Københavns Stifts officielle e-mail kmkbh@km.dk.

Det Social-etiske udvalg i Københavns stift:

Helle Christiansen

Anders Gadegaard (formand)

Ingeborg Ilkjær

Ole Meldgaard

Jan Nilsson

Helle Ostenfeld

Simon Scott Palmer

Anita Rohwer

Eva Skærbæk

Indledning

Social-etisk udvalg i Københavns Stift besluttede i 2019 at foretage en undersøgelse af det social-etiske arbejde ved sognene i Københavns Stift.

Formålet med undersøgelsen var:

1. at kortlægge og synliggøre, hvad der aktuelt foregår af social-etisk arbejde i sognene (evt. i samarbejde med andre aktører).
2. at kvalificere det fremtidige social-etiske arbejde på baggrund af sogneundersøgelsen og den sociale kontekst i stiftet.

I undersøgelsen skal *social-etisk arbejde* forstås som sognenes indsats for at afhjælpe påtrængende sociale problemer for udsatte grupper. Begrebet inkluderer her, hvad man traditionelt kalder diakoni, men social-etisk arbejde er bredere end traditionel diakoni ved også at omfatte en indsats, hvor kirkerne engagerer sig i den offentlige debat for at tale de udsattes sag og/eller deltager i netværk med sigte på social-etisk arbejde.

Eksempler på social-etisk arbejde og udsatte grupper:

- Afhjælpning af ensomhed gennem f.eks. besøgstjeneste eller drift af væresteder
- Afhjælpning af fattigdom gennem f.eks. julehjælp
- Hjælp til hjemløse
- Samtaler med psykisk syge eller misbrugere
- Social rådgivning
- Hjælp til enlige forsørgere
- Sommerlejre for børn, som ellers ikke kommer på ferie
- Engagement i den offentlige debat for at tale de udsattes sag.

Undersøgelsen har kortlagt det social-etiske arbejde ved *sognekirkerne*. Det var således en forudsætning for at indgå i undersøgelsen, at sognekirken/menighedsrådet er aktør i det givne arbejde, evt. i samarbejde med andre aktører (kirkelige eller ikke-kirkelige).

Hvem har deltaget?

Kortlægningen af sognekirkernes social-etiske arbejde i Københavns Stift er foregået gennem to forskellige indsamlinger af viden, og vi er taknemmelige for, at så mange præster, medarbejdere og menighedsråd valgte at deltage i undersøgelsen.

Vi udsendte i begyndelsen af april 2020 en spørgeskemaundersøgelse til sognenes kirkebogsførende præster og provster, som i alt 56 sogne valgte at svare på. Det var muligt

for præsten at videregive opgaven til en medarbejder eller repræsentant for menighedsrådet, og det var der 14 præster, der gjorde.

I slutningen af august 2020 sendte Social-etisk udvalg et samtaleark om sognekirkernes social-etiske arbejde ud til alle stiftets menighedsråd, gennem stiftet til provstierne, som herefter stod for udsendelse og indsamling af de udfyldte samtaleark. Her valgte 43 menighedsråd og kirkeråd at sætte tid af på et menighedsrådsmøde i efteråret til drøftelse af samtalearkets spørgsmål om sognekirkens social-etiske arbejde.

Foto 3: Forberedelser til fællesspisning i den lokale sognekirke. Fra folkekirken.dk's materialebank.

Opsummering af undersøgelsens hovedresultater

Resultaterne fra undersøgelsen er baseret på begge de to typer indsamlede data. Vi har dels foretaget en analyse af de kvantitative data fra spørgeskemaundersøgelsen, som blev besvaret af 56 (67 %) af sogne/pastorater i stiftet, samt på de kvalitative data fra samtalearket til drøftelse på menighedsrådsmøde, som 36 sogne/pastorater, i alt 43 menighedsråd og kirkeråd (46 %) besvarede og indsendte. I begge dataindsamlinger er alle provstier repræsenteret. Samlet set supplerer de to dataindsamlinger hinanden godt, og har sammen med baggrundsdata givet os et billede af, hvordan stiftets sogne arbejder på det social-etiske område.

I det følgende opsummerer vi de overordnede resultater af undersøgelsen, mens en læsning af rapportens øvrige afsnit giver en indføring i de mange tanker, som menighedsrådene gør sig om det social-etiske arbejde, og et billede af de mange forskellige indsatser, som menighedsråd og sognekirker danner ramme om.

Foto 4: På vej ud fra påskegudstjeneste. Fra folkekirken.dk's materialebank.

De mest udbredte social-etiske indsats

Rapporten indeholder et samlet overblik over de mange forskellige social-etiske indsats, som sognene udfører. Her fortæller vores data fra 56 sogne/pastorater, at julehjælp (46 sogne) og ældremøder (39 sogne) er de mest udbredte faste indsats. Tabellen herunder viser antal sogne/pastorater ud af de 56, som er engageret i forskellige faste indsats.

Fast indsats	Antal sogne/pastorater med indsatsen (N = 56)
Værested	17
Julehjælp	46
Hjælp til hjemløse	14
Genbrugsbutik	9
Fællesspisning	37
Social rådgivning	13
Sommerlejr for børn	14
Netværksgruppe for enlige forsørgere	7
Netværksgruppe for psykisk syge	6
Ældremøder	39
Netværksgruppe for mænd	5
Netværksgruppe for indvandrere	7
Andre aktiviteter	20
I alt	234

For de løbende indsats, som sættes i værk efter behov, er de mest udbredte hjemmebesøg (39 sogne), akut kontant nødhjælp (38 sogne) og samtaler med psykisk syge eller misbrugere (34 sogne) er de mest udbredte løbende indsats på det social-etiske felt. Tabellen herunder viser, hvordan tallene fordeler sig for alle løbende indsats.

Indsats (indsamlet i spørgeskemaundersøgelse)	Antal sogne/pastorater (N = 51)
Afhjælpning af ensomhed gennem fx besøgstjeneste	14
Hjemmebesøg (ikke organiseret besøgstjeneste)	39
Tryghedsopkald	25
Afhjælpning af fattigdom gennem fx kontant hjælp eller gavekort til akut nødstedte	38
Hjælp til hjemløse gennem fx indsamling af penge, tøj mm.	16
Samtaler med psykisk syge eller misbrugere	34
Andre løbende indsats	7
I alt	173

Hvem er aktive i det social-etiske arbejde?

Vi ved fra samtalearkene, som 43 menighedsråd og kirkeråd har svaret på, at sognekirkernes social-etiske indsatser ofte er sat i gang af enkeltpersoner eller grupper fra sognet, som har set et behov for en indsats, og har stået klar til at gå i gang, med opbakning fra menighedsrådet. Vi kan sige, at indsatserne i de tilfælde hviler på *ildsjæle*, med den indbyggede sårbarhed, at når ildsjælen eller ildsjælene ikke har kræfter eller tid længere, er der risiko for at indsatsen også lukkes ned. Her peger rapporten altså på, at der kan være fordele for de social-etiske indsatsers bæredygtighed ved at arbejde med en bredere forankring i menighedsråd eller medarbejdergruppe, så der er flere til at bære indsatsen.

Foto 5: Køjesenge på herberg. Taget af Søren Østerlund.

Hvilke målgrupper ville menighedsrådene også gerne nå?

De 43 menighedsråd og kirkeråd, som har besvaret og indsendt samtalearkene, beskriver flere grupper af udsatte, som de også gerne ville dække i de social-etiske indsatser. Årsagen til, at de ikke arbejder med dem, er oftest, fordi de har prioriteret andre opgaver, og fordi de mangler frivillige. Det peger på, at stiftet med fordel kunne arbejde med opgradering af frivilligområdet i den kommende tid, og her støtte sognene med viden om og hjælp til rekruttering og fastholdelse af frivillige. Samtidig er der mulighed for at tage en debat om forholdet mellem de social-etiske indsatser, frivilligområdet og samarbejdet med folkekirkelige organisationer. Der er flere af de social-etiske indsatser, som

menighedsrådene allerede arbejder med, som er krævende for ikke-professionelle at stå med, og endnu en vej at gå kunne derfor være at arbejde med øget professionalisering af de social-etiske indsatser, fx gennem ansættelse af medarbejdere til området, eller gennem øget samarbejde med fx folkekirkelige organisationer med specialviden inden for social-etisk arbejde.

Stiftets befolkningssammensætning og ulighed i indkomst

På baggrund af data fra Danmarks Statistik har vi lavet en profil af stiftets sogne og provstier.

For sognene havde vi adgang til data for folketal, herkomst, folkekirkemedlemskab, socioøkonomisk status, uddannelse, samt andelen af beboere i almennyttigt boligbyggeri (dog afsluttet 2011).¹ For stiftets provstier, baseret på tal for de kommuner, som provstierne dækker, havde vi adgang til data for ulighed i indkomst.²

De indhentede data fra Danmarks Statistik har gjort det muligt for os at undersøge sammenhænge mellem sognenes demografiske profiler og de social-etiske indsatser ved sognekirkerne.³ Her var det sognenes andel af beboere, der bor i almene boliger, står uden for arbejdsstyrken, har udenlandsk (vestlig eller ikke-vestlig) baggrund (og ikke dansk), som havde sammenhæng med sognenes social-etiske arbejde.

Da vi ved, at uligheden i indkomster er stigende i det danske samfund, har vi også ønsket at undersøge, om der er sammenhænge mellem sognekirkernes samlede niveau af social-etiske indsatser og uligheden i indkomster på provstiniveau.

Samlet set fandt vi ingen sammenhæng mellem sognenes samlede niveau af social-etiske indsatser og provstiets niveau af beboere, som lever af en lav indkomst.

---

1 Danmarks Statistik, KMSTA001, 2020: sogn, herkomst, folkekirkemedlemskab. KMSTA005, 2020: Folketal 1. januar (15 år+) efter sogn, socioøkonomisk status og folkekirkemedlemskab. KMSTA007, 2019: Folketal 1. januar (15 år+) efter sogn, folkekirkemedlemskab og højeste fuldførte uddannelse (AFSLUTTET). INDFK41 afsluttet 2011, om familier, ejerforhold og socioøkonomisk status, som gav oplysninger om fordelingen af et givet sogns familier i forhold til forskellige typer af bolig, fx almene boliger eller ejerbolig. <https://www.statistikbanken.dk/> Tilgået 14. januar 2021.

2 IFOR12P, 2020: Personer i Lavindkomst familier i pct. af gruppen efter kommune og indkomstniveau, IFOR41, 2020: Ulighedsmål målt på ækvivaleret disponibel indkomst efter ulighedsmål og kommune. <https://www.statistikbanken.dk/> Tilgået 14. januar 2021.

3 Når vi i teksten henviser til en sammenhæng, er det altid de statistisk signifikante sammenhænge, vi refererer til. Se metode for typer af statistiske analyser bag rapporten.

Medlemsprocent og demografi

Vi fandt sammenhænge mellem lav medlemsprocent og høj andel af beboere i almene boliger, og beboere med udenlandsk, vestlig eller ikke-vestlig baggrund. Det peger på, at beboere i almene boliger, samt beboere med anden baggrund end dansk, oftere ikke er medlem af folkekirken.

Samtidig fandt vi, at der var en sammenhæng mellem andelen af beboere uden for arbejdsstyrken og en høj medlemsprocent. Beboere uden for arbejdsstyrken er typisk pensionister, og resultatet passer sammen med, at den ældre del af befolkningen oftere er medlem af folkekirken, end de yngre generationer.

Almene boliger, ikke-vestlig og vestlig baggrund og social-etisk arbejde

Vi fandt i analysen, at der var en sammenhæng mellem sognets andel af beboere, som er bosat i almene boliger og sognekirkernes social-etiske arbejde, særligt det samlede niveau af både faste og løbende social-etiske indsatser. Særlig sammenhæng fandt vi mellem andelen i almene boliger og fællesspisning, akut kontant nødhjælp og netværksgrupper for indvandrere.

Det peger altså på, at sogne med en stor andel af beboere i almene boliger, også har et højere niveau af social-etiske indsatser.

Der var ingen sammenhænge mellem andelen af beboere uden for arbejdsstyrken, typisk pensionister, og det samlede niveau af social-etiske arbejde i sognene.

Sammenhængen mellem andelen af beboere med ikke-vestlig baggrund og sognenes social-etiske arbejde fulgte det samme mønster som for beboere i almene boliger. Det fælles mønster peger på, at der sandsynligvis er en sammenhæng mellem det at have ikke-vestlig baggrund og bo i almene boliger. Som vi nævnte oven for, var der også en sammenhæng mellem lav medlemsprocent af folkekirken, ikke-vestlig baggrund og andelen af beboere i almene boliger. Det er interessant, at sognenes samlede niveau af social-etiske indsatser ikke følger medlemsprocenten, men i højere grad følger tilstedeværelsen af befolkningsgrupper, som har flere udfordringer end gennemsnittet af befolkningen.

De sogne, som har en forholdsvis høj andel af beboere med udenlandsk, vestlig baggrund har også større sandsynlighed for at tilbyde julehjælp, foretage tryghedsopkald og have både faste og løbende hjemløseindsatser.

Præster, kirkekulturmedarbejdere og social-etisk arbejde

Vi undersøgte, hvorvidt der var sammenhænge mellem forskellige typer og antal af medarbejdere og præster, og fandt kun sammenhænge mellem antallet af præster og antallet af kirkekulturmedarbejdere, og det samlede niveau af faste og løbende social-etiske indsatser. Antallet havde ingen sammenhæng med sognekirkens engagement i den offentlige debat om social-etiske forhold. For antallet af præster gjaldt det også, at de havde en sammenhæng med det samlede antal af frivillige i sognekirken.

Antal frivillige og social-etisk arbejde

Vi fandt en sammenhæng mellem sognekirkens samlede antal frivillige og det samlede niveau af faste og løbende social-etiske indsatser. Desuden fandt vi, at antallet af frivillige, som var direkte involveret i social-etisk arbejde, havde sammenhæng med det samlede niveau af faste indsatser, men ikke med de løbende indsatser.

Sogn med vision og social-etisk arbejde

En sammenhæng, som var tydelig, var sammenhængen mellem sognekirker, hvor menighedsrådet har udarbejdet en formuleret vision for sognekirkens arbejde, og det samlede niveau af social-etiske indsatser, både de faste, løbende og engagementet i den offentlige debat. Sogne med vision havde også oftere et højere antal frivillige.

Sognetyper i det social-etiske arbejde

Hvad fortæller de statistiske analyser om sognene i Københavns Stift?

Vi fandt, at sogne med mange beboere i almene boliger og mange beboere med ikke-vestlig baggrund også havde et højere niveau af social-etiske indsatser.

Det havde betydning, om menighedsrådet har udarbejdet en vision for arbejdet i sognet.

Samtidig havde antallet af præster og kirkekulturmedarbejdere betydning for det social-etiske arbejdes omfang, og for antallet af frivillige, - som igen havde betydning for det social-etiske arbejde.

De kvalitative data fra samtalearkene pegede på, at stiftets sogne ikke altid planlægger de social-etiske indsatser ud fra sognets demografiske profil, men – som også afsnittet om *Betydningen af ildsjæle* pegede på – også lader indsatserne sætte i gang på initiativ fra enkeltpersoner eller grupper af frivillige eller beboere, som har set et behov.

Foto 6: Kaffeklub i Lundehuskirken. Taget af Sille Arendt

Data bag undersøgelsen

Vi har indhentet data til undersøgelsen på tre måder, nemlig gennem en spørgeskemaundersøgelse, gennem menighedsrådenes drøftelse af sognekirkens social-etiske indsatser på menighedsrådsmøde i efteråret 2020, samt gennem indsamlede baggrundsdata.

Spørgeskemaundersøgelse

Vi har spurgt sognene, om de er engageret i social-etisk arbejde gennem:

- Faste, organiserede aktiviteter med fast frekvens, mødetider eller åbningstider, og hvordan disse i så fald er organiseret;
- løbende aktiviteter, og hvordan disse i så fald er organiseret;
- engagement i den offentlige debat, arbejdsgrupper, råd eller udvalg, i arbejdet på at forbedre forholdene for udsatte mennesker i samfundet;
- og endelig, hvordan de udvælger de målgrupper, som sognekirkens social-etiske indsatser retter sig imod.⁴

Vi har desuden ønsket at undersøge, om der er en sammenhæng mellem de typer af social-etiske indsatser, som sognene arbejder med, og sognets beboersammensætning, medarbejdersammensætning og -antal mm. Til baggrund for svarene har vi derfor også spurgt sognene til antal medarbejdere i sognekirken (inkl. præster), antal menighedsrådsmedlemmer, som er engageret i det social-etiske arbejde, antal frivillige i det social-etiske arbejde ud over menighedsrådsmedlemmer. Endelig spurgte vi, om menighedsrådet har udarbejdet en vision for sognekirkens arbejde.

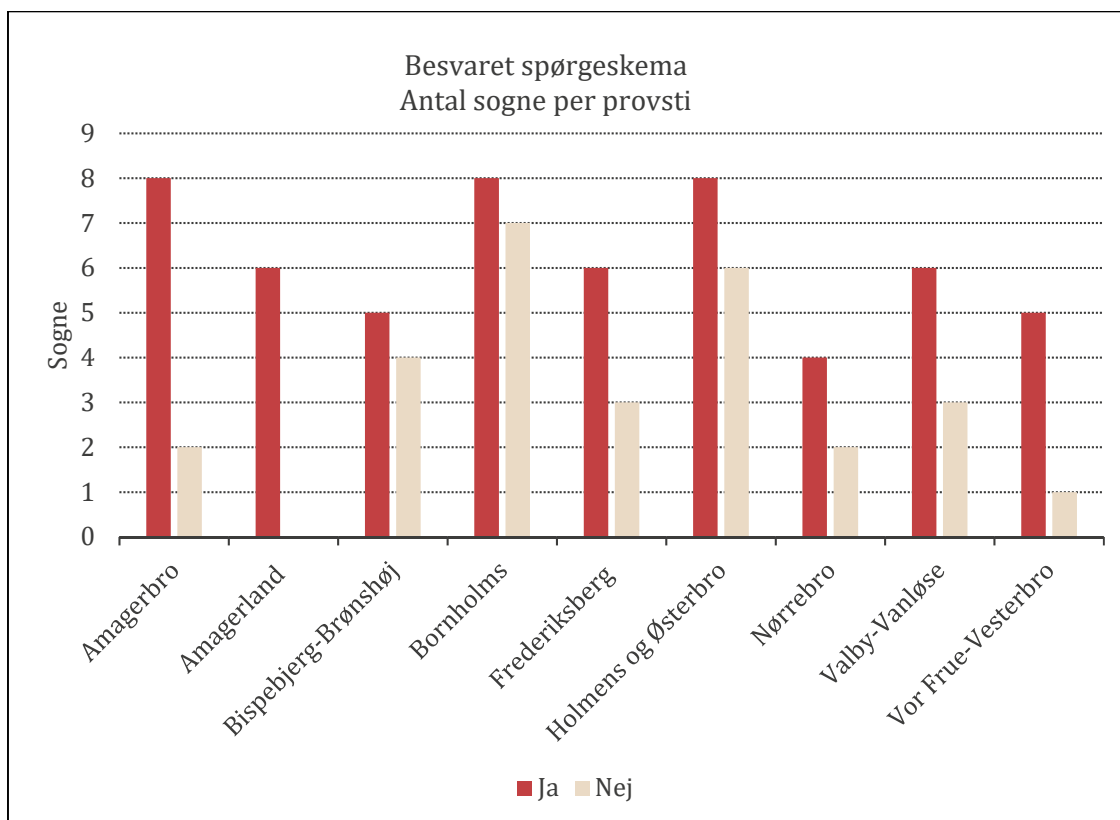
---

⁴ Se bilag for alle spørgeskemaets spørgsmål.

Flere sogne valgte at besvare spørgeskemaet for et helt pastorat, og vi har derfor valgt at bruge denne opdeling gennem hele undersøgelsen. Stiftets 94 sogne bliver dermed i de følgende afsnit afrapporteret som 84 sogne eller pastorater. Det drejer sig om:

Advents Sogn	Husum Sogn	Sankt Stefans Sogn
Aldersro Sogn	Husumvold-Tingbjerg Pastorat	Sankt Thomas Sogn
Allehelgens-Sundkirkens Pastorat	Hyltebjerg Sogn	Simeon-Sankt Johannes Sogn
Allinge-Sandvig Sogn	Højdevangs Sogn	Simon Peters Sogn
Anna Sogn	Ibsker-Svaneke-Bodilsker Pastorat	Sions Sogn
Ansgarkirkens Sogn	Islands Brygges Sogn	Skelgårds Sogn
Bellahøj-Utterslev Sogn	Kapernaums Sogn	Solbjerg Sogn
Bethlehem Sogn	Kastels Sogn	Solvang Sogn
Bispebjerg Sogn	Kastrup Sogn	Store Magleby Sogn
Blågårdens Sogn	Kildevælds Sogn	Sundby Sogn
Brønshøj Sogn	Kingo-Samuel Sogn	Sydhavn Sogn
Christians Sogn	Klemensker-Rø Pastorat	Tagensbo Sogn
Dauids Sogn	Knudsker Sogn	Timotheus Sogn
Dragør Sogn	Korsvejens Sogn	Trinitatis Sogn
Emdrup Sogn	Lindevang Sogn	Tårnby Sogn
Filips Sogn	Lundehus Sogn	Valby Sogn
Flintholm Sogn	Mariendals Sogn	Valby Søndre Sogn
Fredens-Nazaret Sogn	Nathanaels Sogn	Vanløse Sogn
Frederiks Sogn	Nexø-Poulsker Pastorat	Vesterbro Sogn
Frederiksberg Sogn	Nyker Sogn	Vestermarie-Nylarsker Pastorat
Garnisons Sogn	Olsker Sogn	Vigerslev Sogn
Godthaabs Sogn	Rosenvængets Sogn	Vor Frelses Sogn
Grøndals Sogn	Rutsker Sogn	Vor Frue Sogn
Gudhjem Sogn	Rønne Sogn	Østerlarsker Sogn
Hans Egedes Sogn	Sankt Jakobs Sogn	Østermarie Sogn
Hasle Sogn	Sankt Lukas Sogn	Østervold Sogn
Helligånds Sogn	Sankt Markus Sogn	Aaker-Pedersker Pastorat
Holmens Sogn	Sankt Pauls Sogn	Aalholm Sogn

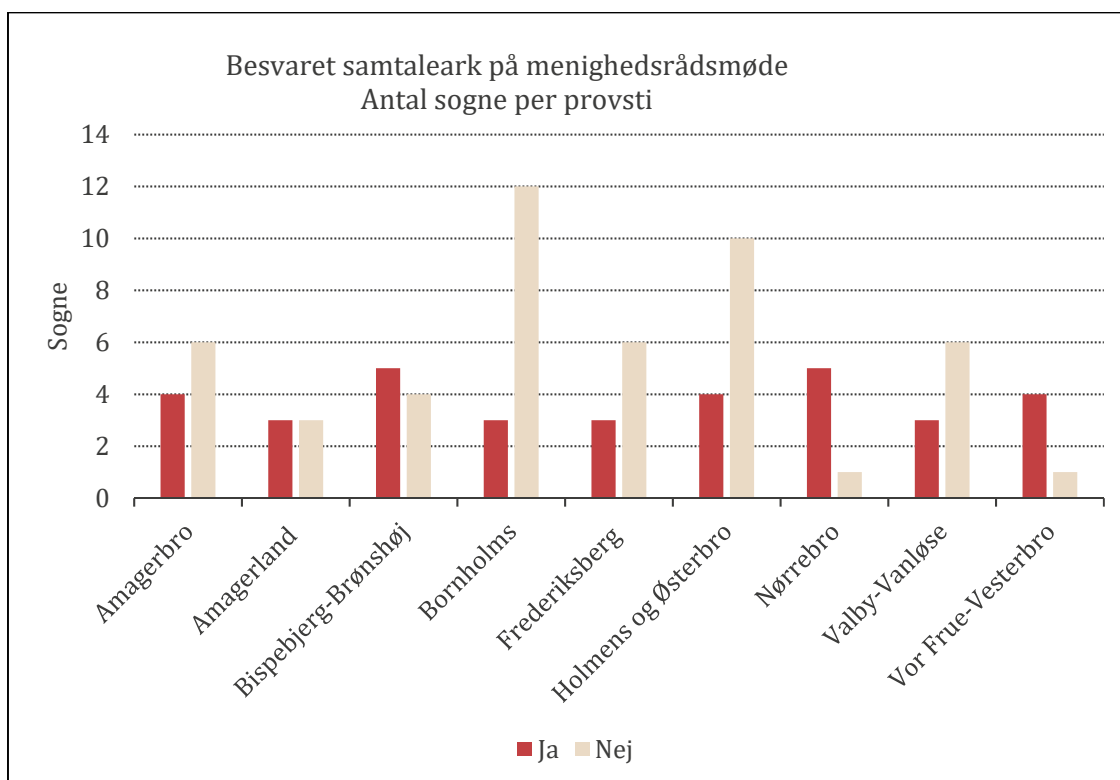
Spørgeskemaet blev besvaret af 56 sogne/pastorater, svarende til 67 % af alle 84 sogne/pastorater.

Figur 1: Antal sogne/pastorater per provsti, som besvarede spørgeskemaet.

Samtaleark

Samtalearkene blev udsendt fra Stiftsadministrationen gennem provstierne, med følgebrev fra biskop Peter Skov-Jacobsen (se bilag for samtalearkets ordlyd samt biskoppens brev). 43 menighedsråd og kirkeråd har indsendt besvarelser, idet Vesterbro sogn valgte både at lade menighedsrådet besvare samtalearket, og at lade de syv kirkeråd, som indgår i Vesterbro sogn, besvare hver for sig. Det bringer det samlede antal besvarelser af samtaleark op på 43.

Figur 2: Antal sogn/pastorater per provsti, som besvarede samtalearket.

Den viden, vi får fra samtalearkene, er ikke repræsentativ, men giver eksempler på, hvordan sognene i Københavns Stift griber det social-etiske arbejde an. De mange udfyldte samtaleark giver os derfor en værdifuld viden, som går i dybden, hvor analysen af spørgeskemasvarene giver et billede på tværs af sognene. De to typer af data supplerer derfor hinanden, og giver tilsammen et nuanceret blik på de social-etiske indsatser i stiftets sogne og pastorater.

Det er ikke de samme sogne, som har svaret på hhv. spørgeskema og samtaleark, og vi får derfor et bredere billede, end hvis det var de samme sogne, der havde deltaget i begge dataindsamlinger.

Baggrundsdata

Til brug for analyserne har vi indhentet baggrundsdata, fx oplysninger om de enkelte sognes andel af familier, der bor i almennyttigt boligbyggeri, befolkningssammensætning mm. Baggrundsdata er indsamlet fra Danmarks Statistik samt fra hjemmesider for sogne, samarbejdspartnere, kommuner og Det Socioøkonomiske Københavnerkort.

Hvorfor social-etisk arbejde?

Hvorfor vælger menighedsråd, præster, medarbejdere og frivillige at bruge tid, økonomiske midler og andre ressourcer på indsatser på det social-etiske område? Vi fik gennem svarene fra de indsendte samtaleark ny viden om, hvad der i nogle sogne er den dybere motivation bag arbejdet med de social-etiske indsatser.

Nogle menighedsråd arbejdede ud fra en direkte formuleret social-etisk (også beskrevet som diakonal) profil, som i et tilfælde udsprang direkte af Jesu missionsbefaling:

"Matt. 28, 18-20: "Gå ud i alverden". Fordi diakoni er måden at praktisere næstekærlighed på. Det er en del af kirkens mission." Solvang

Og mere indirekte formuleret:

"Hvor der er kirkerum er der hjerterum". Tingbjerg

Her udspringer motivationen til arbejdet med social-etiske indsatser af sognekirkens kristendoms- eller kirkeforståelse, som det ses i eksemplet her:

"Menighedsrådet er enige om at Kirkens vigtigste opgave er det diakonale aspekt. Arbejdet med indsatserne dækker Sognets behov." Sydhavn

Andre sogne er socialt-etisk orienterede, fordi beboersammensætningen kalder på det:

"På grund af sognets sociale sammensætning. Kirkens diakonale initiativer peger på et oplagt samarbejde med sognets væresteder." Sundby

Menighedsrådene har en oplevelse af, at der er brug for lokale indsatser, og forsøger gennem det social-etiske arbejde at sætte ind, hvor de kan. På Vesterbro har uKirke oplevet, at trængende selv kommer og beder kirken om at sætte ind:

"Fordi det er det, som vesterbroerne siger, at det er der brug for og beder om. Fordi det er det, som de unge siger at de har brug for og (nogle gange) finder ud af at sige højt." uKirke

Apostelkirken i Vesterbro sogn svarede:

"Lokalområdet har fordret det. Vi glæder os over og tror på vigtigheden af at prioritere synergi-projekter med lokale aktører." Apostelkirken

Et af menighedsrådene gør det klart, at de social-etiske indsatser er rettet mod alle beboere, som har behov, idet de forsøger at række ud både til "sognebørn og andre", hvilket kan forstås som både folkekirkemedlemmer og ikke-medlemmer i nød.

"Det har vi gjort for at være med til at løfte den diakonale opgave, som hviler på kirken. Vi arbejder med disse indsatser både for at nå vores sognebørn og andre, der har brug for hjælpen. Blågårdens Sogn, indre Nørrebro, er historisk set et af byens arbejderkvarterer, hvor der stadig bor mennesker, som har brug for hjælp, omsorg og fællesskab. [...] Der er mange hjemløse i området og vi mener, at det er vores pligt som Folkekirke at hjælpe vores medmennesker. Vi har valgt at arbejde med mange forskellige tiltag, fordi vi har haft et ønske om at nå ud med den brede definition af diakoni." Blågårdens

I Husum sogn har menighedsrådet foretaget en rundspørge hos dem, som i forvejen gør brug af sognekirkens sociale tilbud, for at få viden om yderligere, udækkede behov for hjælp fra sognekirken.

Vi har i spørgeskemaet spurgt ind til tre typer af social-etiske indsatser, for at komme tættere på, hvordan menighedsrådene fører det social-etiske arbejde ud i livet. Den første type, vi spurgte til, var de faste, organiserede indsatser med mødetider eller åbningstider, som kan skrives i kalenderen, som fx et værested eller fællesspisning. Den anden type var de løbende aktiviteter, som ikke kan sættes i en kalender, men som finder sted, når der er brug for det, fx hjemmebesøg eller akut økonomisk nødhjælp. Den tredje type af social-etiske indsatser, som vi spurgte til, var menighedsrådets eventuelle engagement i den offentlige debat på det social-etiske område.

Foto 7: Julemarked i Sankt Pauls kirke. Foto: Sille Arendt.

Hvad gør vi? Faste, organiserede indsatser

I spørgeskemaundersøgelsen spurgte vi til, om sognekirken var engageret i faste, organiserede indsatser med mødetider eller åbningstider. Svarene fordelte sig således:

Fast indsats	Antal sogne/pastorater med indsatsen (N = 56)
Værested	17
Julehjælp	46
Hjælp til hjemløse	14
Genbrugsbutik	9
Fællesspisning	37
Social rådgivning	13
Sommerlejr for børn	14
Netværksgruppe for enlige forsørgere	7
Netværksgruppe for psykisk syge	6
Ældremøder	39
Netværksgruppe for mænd	5
Netværksgruppe for indvandrere	7
Andre aktiviteter	20
I alt	234

Foto 8: Fra Apostelkirkens gudstjenestefællesskab som involverer danskere og iranere side om side med tekstlæsning på dansk og farsi, simultan oversættelse og indslag af iranske lovsange. Taget af Kasper Aare Naicker.

Der var i spørgeskemaet mulighed for at udfylde også en tekstboks med oplysninger om yderligere aktiviteter, og her igennem blev vi gjort opmærksom en hel del andre faste, organiserede indsatser, som sognene er engageret i. Også de udfyldte samtaleark vidnede om, at stiftets sogne, er engageret i mange forskellige slags faste, organiserede aktiviteter. Vi har her forsøgt at samle de social-etiske indsatser i kategorier.

Vi håber på, at stiftets sogne og pastorater kan lade sig inspirere af hinanden, og vi har derfor valgt at bringe sognets navn i de tilfælde, hvor det kan give mening for andre sogne at tage kontakt for videre inspiration.

Faste indsatser for ensomme, hjemløse og andre udsatte (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
Jul for gadens venner – gudstjeneste og julemiddag for Sognets udsatte borgere	Sydhavn
Julefest for dem, som ikke har så meget i julen	Husum
Sociale arrangementer for misbrugere	Fredens-Nazaret
Julefrokost for udefolket	Tingbjerg
Hjemløseovernatning	Kingo
"Hver 3. lørdag har vi et arrangement der hedder lørdagskirken, hvor der kommer hjemløse og ensomme til spisning og en andagt."	Bethlehem
Fællesspisning for voksne ensomme uden børn: "En gang om måneden har vi aftensang-aftensmad. Andagten med efterfølgende gratis fællesspisning er kommet til på opfordring. Vi har familiegudstjeneste med efterfølgende spisning for børnefamilier en gang om måneden og blev spurgt om, vi ikke kunne arrangere noget lignende for voksne ensomme uden børn. Og det gjorde vi så. Vi gør meget ud af at dække pænt op, så man rigtig kan nyde selskabet og maden. Der bliver også sunget ved bordet – sange som de deltagerne ønsker."	Bispebjerg
Natcafe for kvinder i prostitution (med en række frikirker)	Vesterbro
Maduddeling (med lokal NGO)	Vesterbro
Social Gastronomy (med lokal NGO)	Vesterbro
HIV-menighed (sognet alene - men for hele stiftet)	Vesterbro - Enghave
Et stort kor for ældre, der også har en social funktion og forebygger ensomhed	Allehelgens-Sundkirkens
Menighedsplejens julefest for enlige forsørgere m.fl.	Nathanaels
Madindsamling og ugentlig maduddeling i samarbejde med nabosogn og andre lokale aktører (daginstitutioner)	Husum

Faste indsatser for beboere med indvandrerbaggrund (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
Babysang: Målrettet mødre/babyer fra forskellige kulturer	Tingbjerg
Internationale gudstjenester (målgruppe er primært asylansøgere)	Kingo
Sprogcafé hver uge (startede i løbet af 2019)	Husum
Fester i forbindelse med sommeren og julen, hvor vi engagerer lokale og især også lokale unge som har indvandrer baggrund og ikke er særlig godt integreret	Bethlehem

Faste indsatser for udsatte børn og unge (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
Babysang: Målrettet mødre/babyer fra forskellige kulturer	Tingbjerg
Tingbjerg Tweens (alternativ til konfirmandundervisning, for socialt udsatte unge)	Tingbjerg
Ungegruppe (hver 2. uge)	Tingbjerg
Sommercamp – den første uge af sommerferien for alle områdets børn omkring Bethlehemskirken. Det fra 09.00 til 15.00, hver dag med leg, aktiviteter og en refleksion over et vigtigt tema, som fx venskab, ensomhed eller andet. Der deltog omkring 50 børn på vores sidste sommercamp	Bethlehem
Juniorklub, hvor der deltager en del juniorer fra udsatte hjem	Bethlehem
Krisecenter for Børn - Joannahuset	Christians
Menighedsplejens julefest for enlige forsørgere m.fl.	Nathanaels

Foto 9: Julemarked i Helligaandshuset. Fra Københavns Stifts fotodatabase.

Faste indsatser for andre grupper (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
Sorggrupper	Mange sogne
Strikkecaféer, håndarbejdsgrupper	Flere sogne
Mødregruppe for mødre med donorbørn: "Mødregruppen for enlige mødre med donorbørn opstod spontant i forbindelse med kaffen efter Babysalmesang. Det vil vi gerne kunne tilbyde fremover. De er enlige i flere betydninger, og de trænger både til omsorgen og samtalerne."	Kastelskirken
Strikkeklub (strikk til hjemløse)	Tingbjerg
Fast ugentlig diakonigudstjeneste onsdag kl. 18	Kingo

Faste indsatser der går ud i sognet (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
Samtalegrupper på socialt bosted	Solvang
"Vi har et samarbejde med Nabocenteret (værested under socialpsykiatrien) og med en social vicevært, der er tilknyttet Abildgården (lokal boligforening med mange socialt udsatte, misbrugere og psykisk sårbare). Vi har informeret om kirkens besøgstjeneste og om natkirkens diakoniarbejde, deltaget løbende i fællesspisningsaftener i boligforeningen Abildgården, og flere af brugerne i Nabocenteret er hyppige gæster i natkirken. Desuden kommer der en del hjemløse i natkirken."	Sundby

Faste indsatser, der har karakter af praktisk hjælp til individer eller grupper (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
Høstmarked, bazar og lign., hvor overskuddet går til social-etiske indsatser	Mange sogne
Konfirmandworkshop – et tilbud til kirkens konfirmander om at sy deres eget konfirmationstøj af doneret kjoler/jakkesæts med hjælp fra frivillige designere/syersker i kirken	Sydhavn
Kursus i jobsøgning og ansættelse af flexjobbere	Tingbjerg
Har siden 2010 drevet Diakonens hus. Aktiviteter: "Mad til Alle": madspild, socialt samvær, sund mad, Massage- og sundheds-café: Indsats for velvære for ældre og andre trængende, Fredagsture for pensionister, Socialrådgiver-service	Tingbjerg
Åben socialrådgivning finansieret af menighedsplejen, hvor der kommer mange mennesker - også med indvandrere-baggrund. En fuldtidsansat socialrådgiver og egne lokaler	Mariendals
Lægger lokaler til Anonyme Alkoholikeres møder	Mange sogne
Udlåner lokaler til Anonyme Overspisere	Maria

Hvad gør vi? Løbende aktiviteter

Vi spurgte også i spørgeskemaet, om sognene arbejdede med følgende typer af indsats:er:

Indsats (indsamlet i spørgeskemaundersøgelse)	Antal sogne (N = 56)
Afhjælpning af ensomhed gennem fx besøgstjeneste	14
Hjemmebesøg (ikke organiseret besøgstjeneste)	39
Tryghedsopkald	25
Afhjælpning af fattigdom gennem fx kontant hjælp eller gavekort til akut nødstedte	38
Hjælp til hjemløse gennem fx indsamling af penge, tøj mm.	16
Samtaler med psykisk syge eller misbrugere	34
Andre løbende indsats	7
I alt	173

Ved siden af de indsats, som vi spurgte direkte til i spørgeskemaet, var der mulighed for at skrive til i en tekstboks, hvis sognekirken havde andre løbende indsats på det social-etiske område. Her tilføjede flere sogne løbende aktiviteter. Sammen med de indsats, som blev beskrevet i de indsendte samtaleark, viste det sig, at stiftets sogne (som har besvaret spørgeskemaundersøgelsen og/eller indsendt udfyldt samtaleark) er engageret i følgende aktiviteter af mere løbende karakter:

Løbende indsats for ensomme, hjemløse og andre udsatte (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
"Vi har et natherberg for hjemløse i vintermånederne, hvor vi kan huse 40 hjemløse i seks nætter om ugen i årets seks koldeste måneder."	Blågårdens
Samtaler med psykisk syge eller misbrugere: Sognets præster afholder samtaler og hjælper videre i systemet til professionelle kræfter	Blågårdens
Opsøgende kontakt på gadeplan + lokal bodega	Husum
Juleblomst uddeles på plejehjem og til efterladte efter årets dødsfald	Aaker-Pedersker
Mænd, mad og mening. Klub for ensomme mænd	Bellahøj-Utterslev
En demensklub	Tårnby

Løbende indsats for udsatte familier og enlige forsørgere (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
<p>Månedens kurv: Menigheden donerer langtidsholdbare madvarer o.a., som nu flere gange om måneden uddeles til trængte familier i sognet. Menighedsplejens akuthjælp til økonomisk trængte i sognet.</p>	Husumvold-Tingbjerg
<p>Julefrokost på hotel Clarion for økonomisk pressede familier. Vi giver støtte, når nabosogn beder om penge til afholdelse af sommerlejr for børn. Vi yder jævnligt akut hjælp til folk, der beder om hjælp f.eks. til køb af vintertøj, fodtøj til børn, seng, medicin eller mad</p>	Allehelgens-Sundkirkens
<p>Sammen med en lokal aktør samarbejder kirkerne i Vanløse med at opfylde et julegaveønske til familier, der har svært ved at få pengene til at slå til i hverdagen og op mod jul</p>	Vanløse

Foto 10: Konfirmationskjoler kan genbruges. Fra Københavns Stifts fotodatabase.

Løbende indsats for udsatte børn og unge (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
Konfirmationshjælp	Flere sogne
"Ramona og Ungdomskoret' var nomineret til <i>Danish Rainbow Awards</i> = social-etisk statement."	Vesterbro - Enghave

Løbende indsats for udsatte kvinder (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
"Vi har god kontakt til Indvandrerkvindecenteret Kringlebakken, som ligger i sognet. En af præsterne kommer der engang imellem og flere gange har der været repræsentanter derfra til stede med en bod til sommerfesten."	Bispebjerg
Broderi (craft-coaching) for kvinder, der trænger til at få styr på livet. Flere hold årligt med uddannet personale	Mariendals
Løbende indsats, der går ud i sognet (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
Kreativ arbejde på plejehjem – beboerne på plejehjemmet Hørgården strikker dåbsservietter	Sundby
Overskudsmad leveres til Mændenes hjem og Cafe Klare, Lyrskovgade	Vesterbro
"Sognets diakonimedarbejder laver en del opfølgende arbejde "ude i sognet" og har her kontakt til blandt andet flere enlige mødre."	Blågårdens
Deltager i et udvalg på et lokalt plejehjem, der sammen med de ansatte og beboerne arbejder på forskellige tiltag til bekæmpelse af ensomhed blandt beboerne.	Vanløse
Løbende indsats, der har karakter af praktisk hjælp (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
Ny attest for at få udstedt Nem-Id	Bellahøj-Utterslev
Influenzavaccination	Kapernaum
Udlån af lokaler til samtaler med sagsbehandlere	Hyltebjerg
Kirkekulturmedarbejder er socialrådgiver af uddannelse og hjælper med samtaler om relevante emner	Valby Søndre
Engagement i den offentlige debat (indsamlet gennem samtaleark)	Sogn
Tale de udsattes sag i offentligheden – fx gennem Vesterbrobladet/God Aften Danmark	uKirke

Hvem gør det praktiske arbejde bag sognekirkens indsatser?

I en kortlægning af sognenes social-etiske arbejde, finder vi det også afgørende at kortlægge, hvilke personer, institutioner og myndigheder, som er engageret i arbejdet med de social-etiske indsatser.

Bag enhver social-etisk indsats ligger en vilje til at afsætte tid og økonomiske midler til indsatsen. Menighedsrådene har mulighed for at afsætte midler i budgettet til:

- Medarbejdere, hvis arbejdstid er helt eller delvist afsat til social-etiske indsatser, fx socialrådgivere, pressemedarbejdere, diakonalt uddannede. Disse vil kunne ansættes efter reglerne for kirkekulturmedarbejdere
- samarbejde med en organisation, som har professionelt kendskab til håndteringen af de ofte komplekse social-etiske indsatser, fx en fri, folkekirkelig organisation som KFUM's Sociale Arbejde eller Kirkens Korshær
- rekruttering af frivillige, der vil deltage i arbejdet med en konkret social-etisk indsats.

Betydningen af ildsjæle

Foto 11: Fra Apostelkirkens gudstjenestefællesskab. Taget af Kasper Aare Naicker

Fra den viden, som er indkommet gennem samtalearkene, ved vi, at det i flere sogne er enkeltpersoner (også kaldet ildsjæle), som bærer eller tager initiativ til de lokale social-etiske indsatser.

Bellahøj-Utterslev: "Mange af aktiviteterne hviler meget på enkeltpersoner."

Et andet sogn fortæller om en besøgstjeneste, som stoppede, da lederen af netværket desværre døde. Menighedsrådet i Bethlehem sogn støtter aktivt op om de indsatser, som de frivillige brænder for at sætte i værk. Som svar på spørgsmålet om, hvorfor menighedsrådet har valgt at arbejde med netop de indsatser, de har i sognekirken, svarer rådet:

"Der har været frivillige i kirken, som har oplevet et kald til netop at arbejde for disse områder. Disse frivillige, har vi valgt at bakke op omkring." Bethlehem

Menighedsplejens rolle

I en del sogne er det historisk betinget, at det er sognekirkens menighedspleje, som arbejder med indsatser af social-etisk karakter, og menighedsrådet har derfor i samtalearket svaret, at det ikke har et særligt fokus på området.

I Valby Søndre sogn udføres det social-etiske arbejde igennem menighedsplejen, som er organiseret således, at det er ansatte, som har ledelsen:

"Vore to kirkekulturmedarbejdere er formænd for hver sin menighedspleje, én ved hver af vore kirker og der er derfor også tæt samarbejde med menighedsplejen."

Valby Søndre

Samarbejdspartnere omkring de faste indsatser

Hvem organiserer menighedsrådene de faste social-etiske indsatser med?

I de svar, som fremkom gennem spørgeskemaundersøgelsen, var der forholdsvis få, som havde faste indsatser i samarbejde med andre samarbejdspartnere.

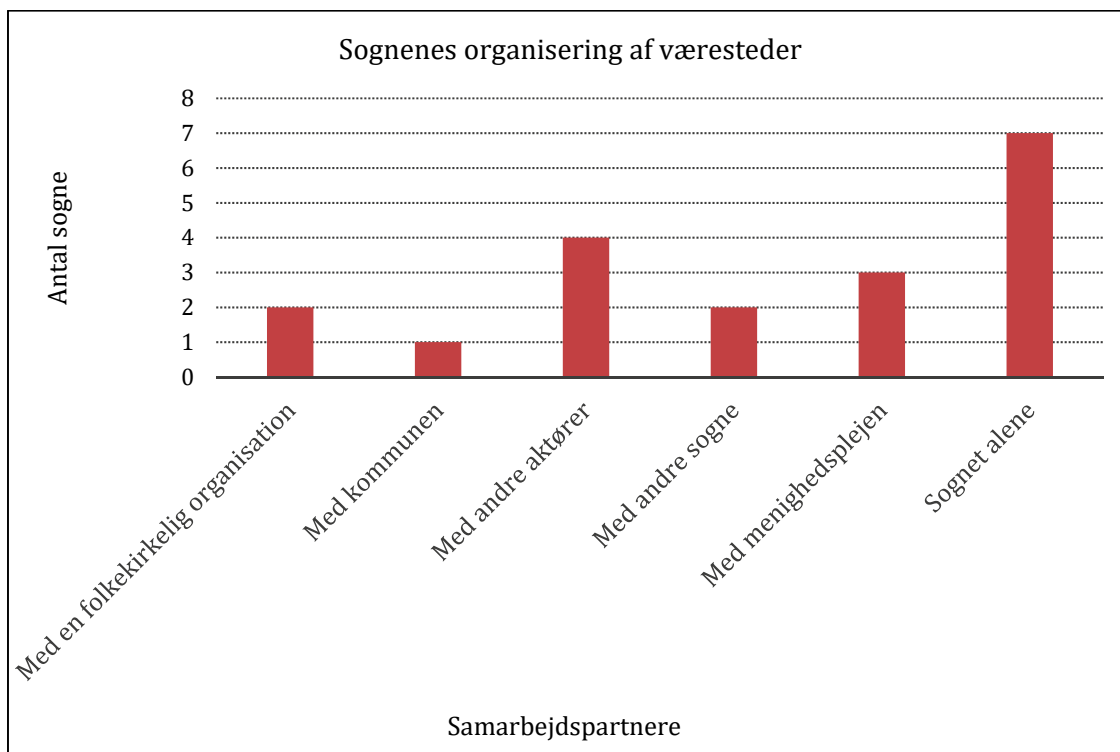
56 sogne/pastorater svarede på spørgsmålene i spørgeskemaet, og vi har i tabellen herunder samlet alle svar på spørgsmål om organiseringen af faste indsatser (spørgsmål 5, 13 underspørgsmål). De samlede svar viser, at arbejdet med de faste, organiserede indsatser med mødetidspunkter eller åbningstider organiseres:

Faste indsatser, organisering med samarbejdspartner/e	Antal (N = 56, flere svar mulige)
Med en folkekirkelig organisation	17
Med kommunen	2
Med andre aktører	31
Med andre sogne	22
Med menighedsplejen	65
Sognet alene	119

For de faste, organiserede indsatser gælder det således, at de fleste organiseres i sognekirken alene (119 svar), eller med sognekirkens menighedspleje. Kun to faste indsatser organiseres med kommunen, mens 17 organiseres i samarbejde med en folkekirkelig organisation. 31 organiseres med "andre aktører", og 22 med andre sogne.

To af de tungere indsatser for et sogn at engagere sig i er hhv. værested og indsatser for hjemløse, fx drift af herberg. Svarene på spørgsmålet om organiseringen af sognekirkens værested fordelte sig:

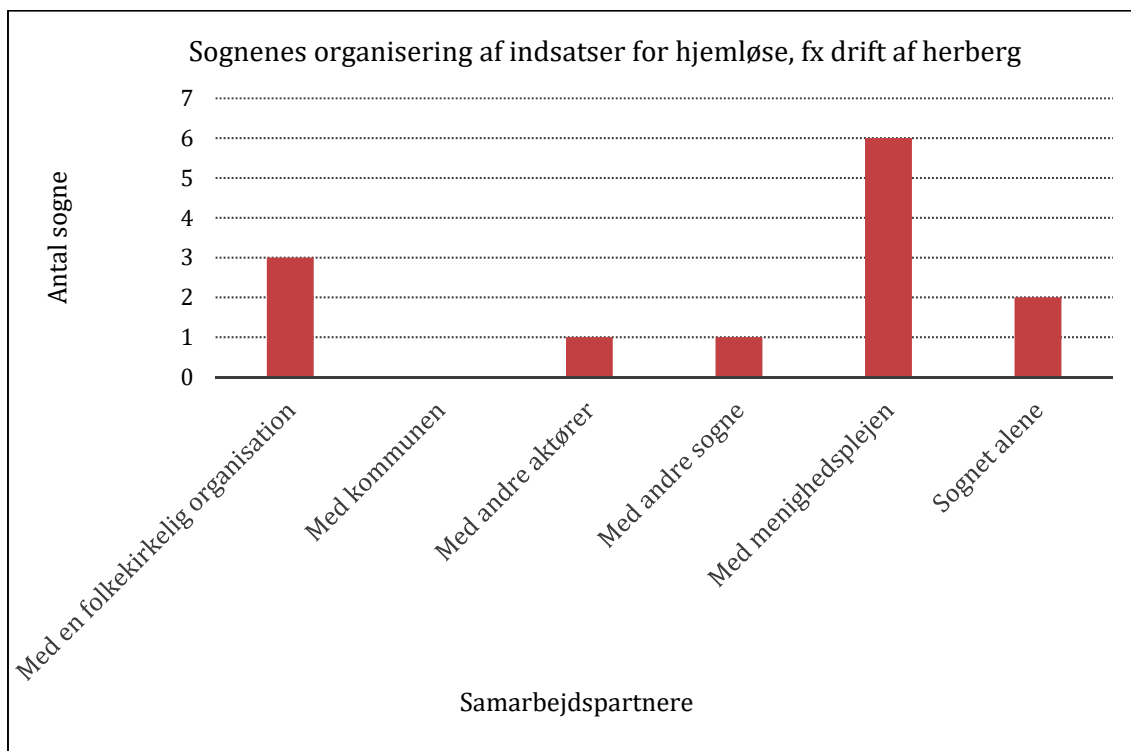

Figur 3: Sognenes organisering af væresteder med eller uden samarbejdspartnere.

Foto 12: Fællesspisning i værestedet "Hugs & Food". Taget af Emil Fritzemeier

På samme måde ses her svarene for organiseringen af faste indsatser for hjemløse, fx drift af herberg.

Figur 4: Sognenes organisering af indsatser for hjemløse, fx drift af herberg, med eller uden samarbejdspartnere.

For organiseringen af væresteder så vi svar fra syv sogne, som drev værested alene, og svar fra tre sogne, hvor det var sognekirkens menighedspleje, som stod for værestedet. Tilsvarende så vi for organiseringen af indsatser for hjemløse, fx drift af herberg, at seks sogne svarede, at de organiserede det gennem menighedsplejen, mens to sogne gjorde det alene.

Både organisering og drift af væresteder og herberger er opgaver, som kræver en del økonomiske midler til driften (lokaler, el, varme, mad og drikke, møblement, ansatte), ligesom det er nødvendigt med en vis specialviden på området. Det er derfor bemærkelsesværdigt, at der er sogne, som alene med sognekirkens menighedspleje har påtaget sig disse komplekse opgaver. Et værested eller et herberg kan være svært at drive med ildsjæle og frivillige alene, fordi værestedets eller herbergets brugere kan være udfordret af mange forskellige problematikker, som kræver særlig viden fx hjemløshed, psykisk sygdom, dårlig økonomi, misbrug og ensomhed. Her er det vigtigt at være opmærksom på at drage omsorg for de frivillige hjælpere, så de ikke overbelastes. Her kunne måske være potentiale for at udvide til samarbejde med andre sogne, eller evt. for

samarbejde med en folkekirkelig organisation som KFUM's Sociale Arbejde eller Kirkens Korshær?⁵

Samarbejdspartnere omkring de løbende aktiviteter

På tilsvarende vis har vi kortlagt, hvilke samarbejdspartnere sognene har omkring de løbende, social-etiske indsatser, som ikke kan lægges i kalenderen, men mere spontant finder sted, når behovet opstår, som fx organisering af besøgstjeneste, hjemmebesøg og akut kontant nødhjælp.

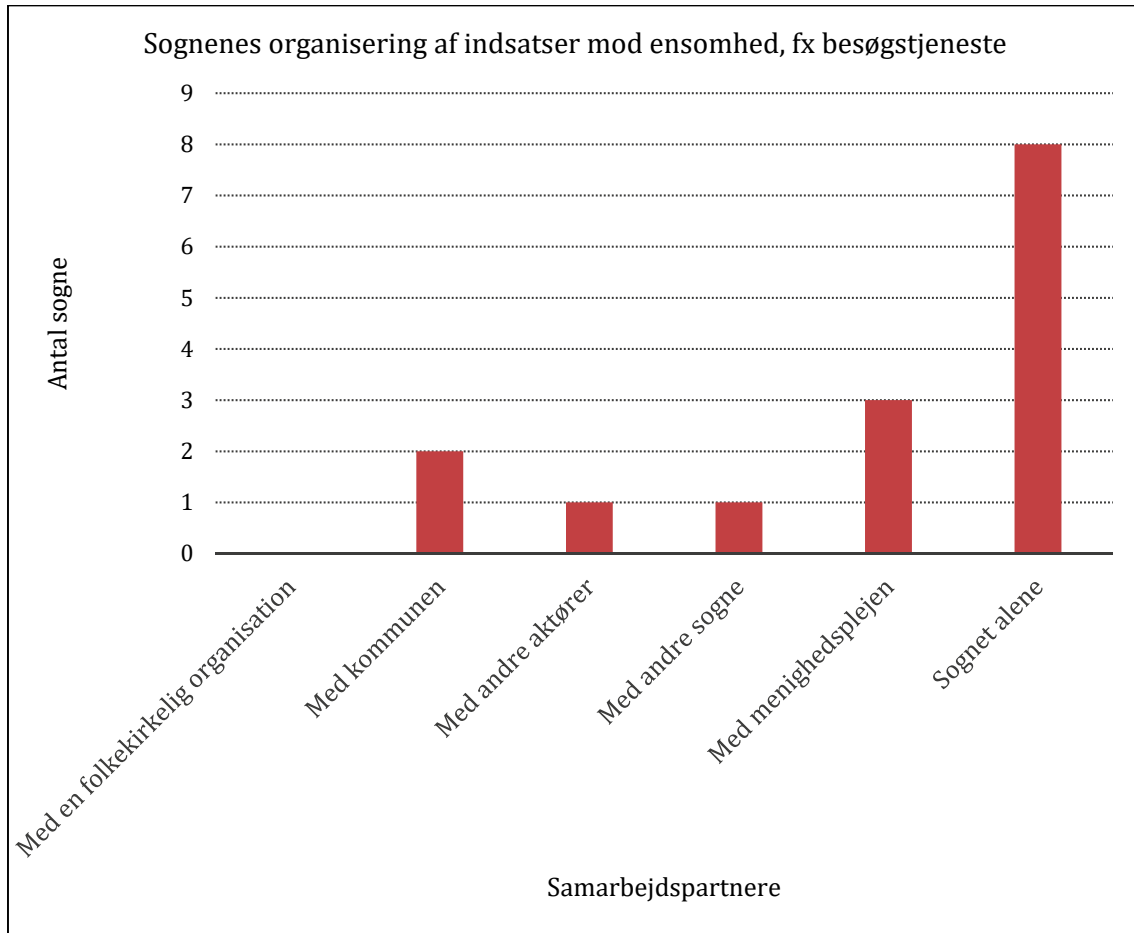
Løbende indsatser, organisering med samarbejdspartner/e	Antal (N = 56, flere svar mulige)
Med en folkekirkelig organisation	4
Med kommunen	2
Med andre aktører	6
Med andre sogne	7
Med menighedsplejen	40
Sognet alene	125

Som ved de faste social-etiske indsatser, er de også i høj grad organiseret af sognekirken alene (125 svar) eller med sognekirkens menighedspleje (40 svar). Fire indsatser finder sted i samarbejde med en folkekirkelig organisation, mens to er organiseret sammen med kommunen. Seks finder sted sammen med andre aktører, og syv med andre sogne.

Ser vi alene på svarene for spørgsmål 7, underspørgsmål 1, "Afhjælpning af ensomhed gennem fx besøgstjeneste", fordeles de sig som vist i grafikken:

---

⁵ Se fx rapporten om samarbejde mellem kirke og kommune, lavet af Center fra Frivilligt Socialt Arbejde i samarbejde med Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter 2017. https://www.fkuv.dk/_Resources/Persistent/5/c/4/b/5c4b4a05d5e5e4af23a329f02c3891db35de97e1/Kirker%20og%20kommuner%20i%20samarbejde%20baggrundsrapport_4.version%20FUV%20v4%20%28links%29%20til%20web.pdf Tilgået 12. januar 2021.

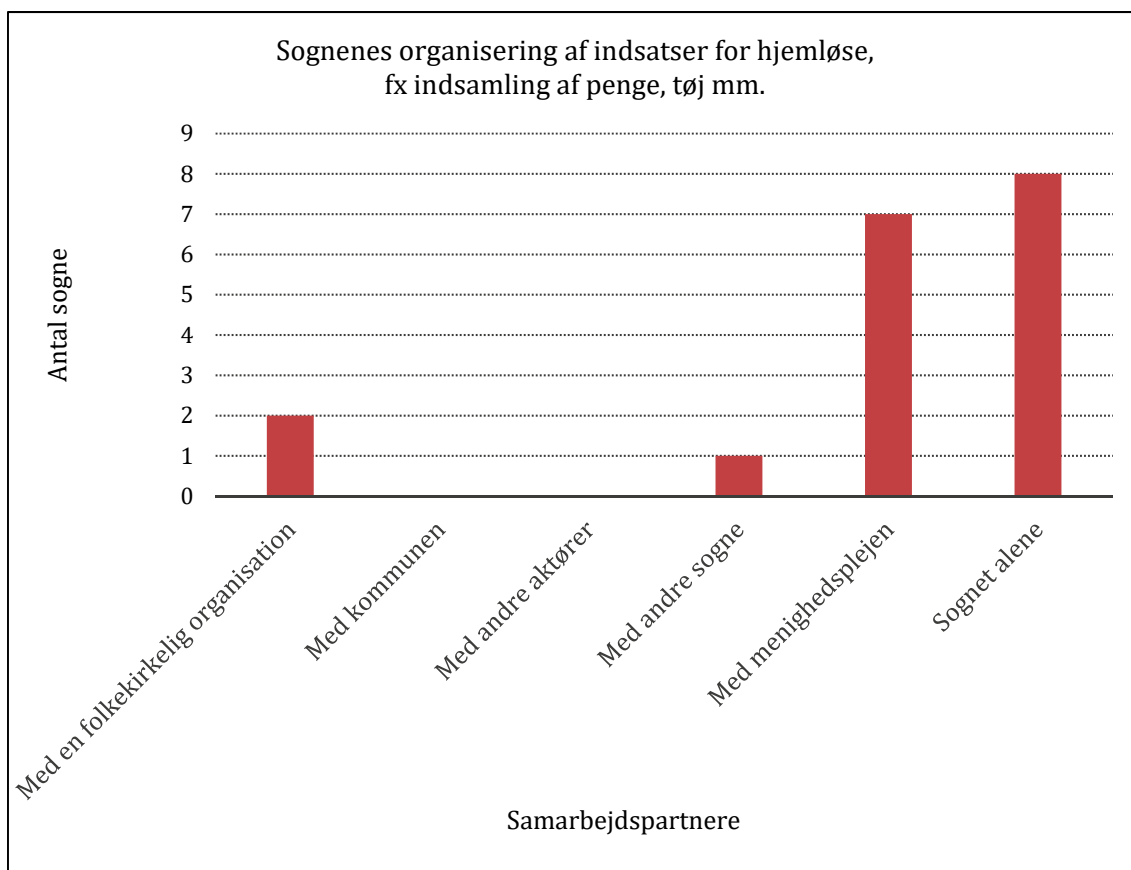
Figur 5: Sognenes organisering af indsatser mod ensomhed, fx besøgstjeneste, med eller uden samarbejdspartnere.

Foto 13: Fællesspisning. Taget af Søren Østerlund.

Besøgstjeneste er, i de 56 sogne/pastorater, som har besvaret spørgeskemaet, oftest organiseret i sognekirken alene (otte sogne) eller med menighedsplejen (tre sogne). Kommunen er samarbejdspartner for to sogne, mens én besøgstjeneste er organiseret med andre aktører, og én med andre sogne.

For organiseringen af løbende indsatser for hjemløse, fx indsamling af tøj eller penge, ser billedet således ud:

Figur 6: Sognenes organisering af indsatser for hjemløse, med eller uden samarbejdspartnere.

Her har to sogne et samarbejde med en folkekirkelig organisation om den løbende indsats for hjemløse, mens ét sogn har et samarbejde med andre sogne. De fleste af de sogne, som har svaret, organiserer indsatsen alene (otte sogne), mens syv sogne gør det med menighedsplejen.

Går vi til svarene fra den åbne tekstboks, får vi en oversigt over hvilke samarbejdspartnere, de svarende sogne har:

Samarbejdspartner for social-etiske indsatser

Kirkens Korshær

Samvirkende Menighedsplejer

KFUM's Sociale Arbejde

Blå Kors

Det Mellemkirkelige Råd

Røde Kors og Tværkulturelt Center

Kommunens boligsociale helhedsplan

Kirkens Korshær og Københavns Kommunes Hjemløseenhed

Kommunen

Kulturnat

Lokalt værested (ikke uddybet)

På listen optræder flere forskellige folkekirkelige organisationer, samt Folkekirkens Mellemkirkelige Råd. Desuden har sogne samarbejde med flere forskellige andre organisationer, som Røde Kors og Tværkulturelt Center. To forskellige sogne nævner specifikke dele af kommunen som samarbejdspartner, nemlig Københavns kommunes hjemløseenhed, og kommunens boligsociale helhedsplan. Også foreningen Kulturnatten, hvis medlemmer er hovedstadens store kulturinstitutioner, er samarbejdspartner for et sogns indsats, ligesom et sogn samarbejder med et lokalt værested, som ikke har organisatorisk tilknytning.

Ser vi derimod på de svar, som indkom fra 36 sogne/pastorater (43 menighedsråd) gennem samtalearkene, bliver billedet mere nuanceret og bredere. Her fortæller sognene, hvordan de er engageret i indsatser med mange forskellige samarbejdspartnere. De er i tabellerne herunder organiseret efter de forskellige typer af samarbejdspartnere.

Folkekirkelige organisationer som samarbejdspartner	Sogne	Indsats
Kirkens Korshær	Blågårdens	"For at drive et professionelt herberg indkøber vi ydelsen fra Kirkens Korshær."
Kirkens Korshær	Kapernaum	-
Kirkens Korshær	Simeon-Sankt Johannes	Støtter Korshærens arbejde i sognet
Kirkens Korshær	Vor Frelzers	Drift af "Fedtekælderen" varmestue i sognets menighedshus
Kirkens Korshær	Christians	Kirkepartnerskab med Kirkens Korshærs Familiestøttende arbejde
Kirkens Korshær og Københavns Kommunes Hjemløseenhed	Maria	Mariatjenesten
Blå Kors	Kingo	Hjemløseovernatning
Samvirkende Menighedsplejer	Bellahøj-Utterslev	Løbende aktiviteter
Samvirkende Menighedsplejer	Tingbjerg	-
Samvirkende Menighedsplejer	Kingo	Sommerlejr
KFUM's Sociale Arbejde	Lindevang og Flintholm sammen	Mødestedet "Den Brogede Verden"
KFUM's Sociale Arbejde	Vesterbro	Kontaktcenter Valdemarsgade. Madbilletter
Det Mellemkirkelige Råd	Tingbjerg	'Folkekirken som Minoritet' – Projekt indeholdende samtale dage, netværk, webinarer omkring at være folkekirke i social belastede boligområder.
Folkekirkens Feriehjælp	Solvang Kingo	Feriehjælp
Blå Kors Sommerlejre	Solvang	Feriehjælp

Også for de social-etiske indsats, som organiseres i samarbejde med en kommune, eller en instans under kommunen, gav samtalearkene flere detaljer og ny viden. Vi ser her eksempler på sogne, som samarbejder med Lokaludvalg, ældreudvalget eller med den boligsociale helhedsplan, ligesom her er et sogn, som har en præst som repræsentant i kommunens "Udsatte Råd".

Kommunen som samarbejdspartner	Sogn	Indsats
Kommunens "Udsatte Råd"	Tårnby	En af vores præster sidder med i et nyt råd i kommunen: "Udsatte råd"
Kommunens Lokaludvalg	Tingbjerg	Sundhedsnetværk
Kommunens boligsociale helhedsplan	Tingbjerg	Samarbejde om bl.a. sprogundervisning
Kirkens Korshær og Københavns Kommunes Hjemløseenhed	Maria	Mariatjenesten
Menighedsplejen arrangerer med støtte fra Lokaludvalget og i samarbejde med en række lokale foreninger	Bispebjerg	"En årlig sommerfest. Formålet med festen er at samle penge ind til menighedsplejens uddelinger. Men lige så meget er ideen at skabe rammen for en festlig dag med god musik, fadøl, pølser, skuespil opført af kirkens eget Stjernetheater, Grønt Hjørne og hvad vi ellers kan finde på."
Kommunens ældrepleje og demenskoordinator	Tårnby	
Den bolig sociale indsats på Amager	Solvang	Partnerskabet
Samarbejde med kommunens boligsociale medarbejdere	Husum	De boligsociale medarbejdere henviser borgere til sognekirken og hjælper med at ansøge om hjælp

Foto 14: Generationsmøde i en coronatid. Foto fra folkekirken.dk's materialebank.

Sognene i Københavns Stift samarbejder også med foreningslivet:

Andre organisationer og foreninger	Sogn	Indsats
Røde Kors og Tværkulturelt Center	Kingo	Internationale gudstjenester
Kulturnat	Anna	"Vi arbejder sammen med den lokale bemandede legeplads omkring et kulturnatsarrangement for de yngste hvert år"
Café Exit (forening) sm. m. Fangekoret og præster fra Vestre Fængsel	Apostelkirken	Den sidste torsdag i hver måned inviterer Café Exit til kultureftermiddag i Apostelkirke, for indsatte, tidligere indsatte, ansatte og frivillige, m. mad og optræden af Fangekoret.
Vendepunktet (privat org.)	Apostelkirken	Natherberg (nødovernatningspladser) ⁶
Lokale foreninger	Tingbjerg	Tingbjerg spiser sammen
Næstehjælperne	Maria	Næstehjælperne – Netværk for protest og praktisk hjælp til reformramte.

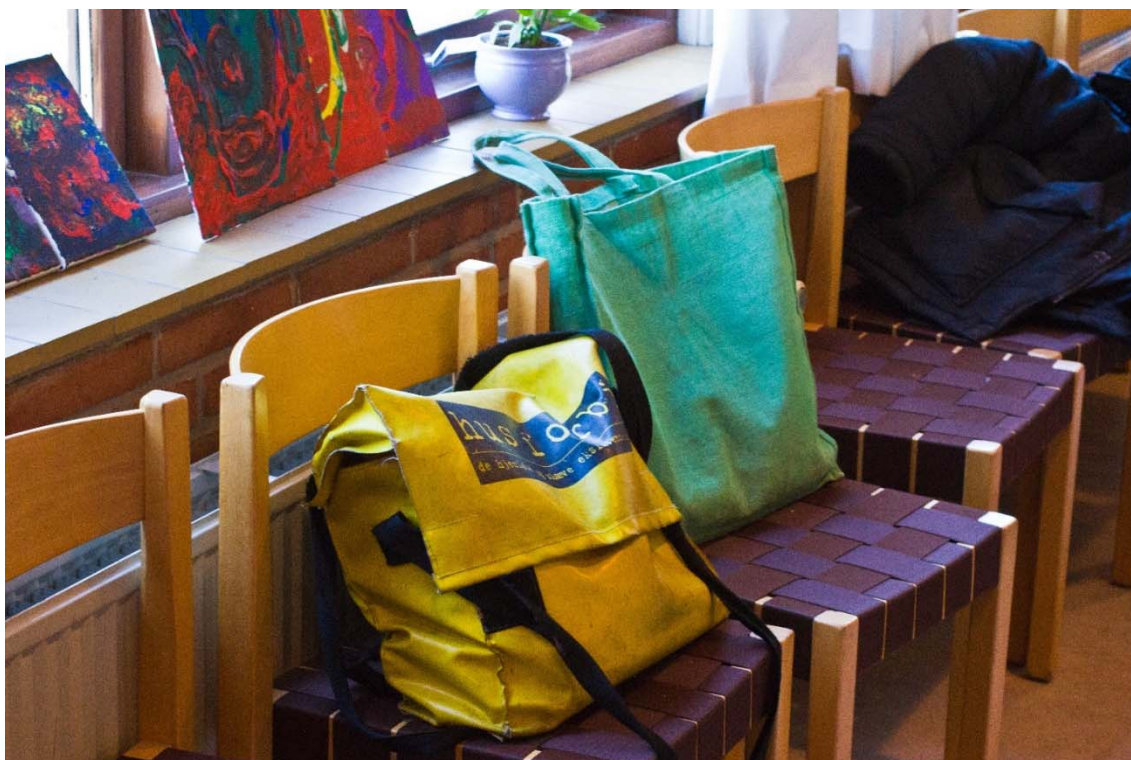

Foto 15: Til kaffeklub i Lundehuskirken. Taget af Sille Arendt.

---

⁶ Hjemløsetilbud i København (kk.dk).

Stiftets sogne/pastorater samarbejder også med andre aktører, fx lægehus og sundhedsplejerske, Fonden for Socialt Ansvar og en lokal netværksgruppe.

Samarbejde med andre aktører	Sogn	Indsats
Samarbejde med mange repræsentanter fra lokale foreninger, en moske, pinsekirken og andre lokale aktører.	Bispebjerg	"I 2018 arrangerede vi en medborgerdag sammen med borgersammenslutningen Medborgerne.[...] Det at vi kunne få ansigter på dem, vi havde læst om i avisen har afgjort været med til at fremme netværksdannelsen i området."
Samarbejde med lægehus og sundhedsplejerske	Aaker-Pedersker	i forbindelse med tildeling af julehjælp
Fonden for Socialt Ansvar	Sydhavn	Bydelsmødre - et samarbejde med frivillige kvinder fra lokalområdet, der støtter andre kvinder og deres familier i lokalområdet gennem individuelle samtaler, brobygning til kommunale og lokale institutioner, temaarrangementer og netværksdannelse for kvinder i området ⁷
Netværksgruppen for Anker Jørgensens Plads	Sydhavn	Indsats for tryghed på pladsen, som er præget af alkohol og kriminalitet
Lokalt værested	Anna	"Værestedet Kraftværk holder utrolig meget af at komme til gudstjeneste og decemberhygge hvert år"
?	Nathanael	Værested "Drys ind"
Lokal aktør	Vanløse	Julegaver til enlige forsørgere mm.

⁷ Bydelsmødre - Fonden for Socialt Ansvar. https://socialtansvar.dk/Vores-arbejde/Bydelsmoedre?gclid=CjwKCAiArIH_BRB2EiwALfbH1CzSKOemy6KCMaPFfV9N2B1-0G8FMIQOUuK3DZgEne2CtUfKbKW-bBoCKGoQAvD_BwE

Formaliserede samarbejder med andre sogne ses i svarene fra samtalearkene omkring væresteder, socialrådgivning, nødherberg og maduddeling:

Samarbejde med andre sogne	Sogn	Indsats
Et samarbejde mellem 10 sogne i Amagerbro Provsti samt 3 sogne i Amagerland Provsti	Solvang, Nathanael, med flere	"Mødested Amager er et sted, hvor byens indbyggere kan møde hinanden med hver sin baggrund i bagagen, og være med til at bygge et lokalt fællesskab."
Samarbejde mellem sogne	Alle sogne i Vor Frue-Vesterbro Provsti	Værested for hjemløse "Hugs and Food" beliggende i Vor Frue sogn
Samarbejde mellem sogne	Mariendal og Lindevang	Social rådgivning
Samarbejde mellem sogne i Bispebjerg-Brønshøj Provsti	Husumvold, Bellahøj-Utterslev, med flere	Vinterly - nødherberg for hjemløse
Samarbejde mellem sogne	Husumvold og Husum	Månedens Kurv, som er et maduddelingsprojekt, hvor menighederne hjælper sognets borgere, som har brug for en kurv madvarer og husholdningsartikler for at få hverdagen til at hænge sammen.

Foto 16: En pause fra gaden i værestedet "Hugs & Food". Taget af Emil Fritze Meier.

Endelig er samarbejde med andre kristne trossamfund også beskrevet i samtalearkene:

Samarbejde med andre kristne trossamfund	Sogn	Indsats
I samarbejde med Københavnerkirken, Evangelisk Luthersk Mission Blågaardsgade, Københavns Vineyard	Bethlehem	"Lørdagskirken": Hver 3. lørdag har vi et arrangement der hedder Lørdagskirken, hvor der kommer hjemløse og ensomme til spisning og en andagt
Evangelisk Alliance	Rønne	Juleaftensarrangement
Internationalt Kristent Center	Solvang	Feriehjælp

Hvad ville vi gerne gøre?

Vi spurgte i samtalearkene også menighedsrådene, om de så andre behov for social-etisk arbejde i sognet. Vi spurgte:

"Har I kendskab til, at der er andre grupper i sognet, som hverken I eller andre når ud til?"

Skilsmisse børn og generelt udsatte børn. Herunder blev det drøftet, at der i sognet er ensomme børn fra alle sociale lag, som blot sidder hjemme og ikke får nogen voksenkontakt. Vi drøftede, at vi måske kunne lave en slags "Mariatjeneste" for børn med åbning fx sidst på eftermiddagen med tilbud om samtale og blot det at "være tilstede" som voksne. Keyword: Voksenkontakt. Dette kunne evt. også tage form som en slags fritidsklub

Ny-fattigdom

Lommer med store bolig-sociale udfordringer der er svære at komme i kontakt med

Narkomaner

Ide til arbejdet med ensomme: "Kommunikation via aviser og medier. Identifikation. Skæbnefortællinger: Jeg var også ensom og jeg fandt fællesskab... Tænke på deres præmisser i stedet for at tænke på vores præmisser."

Indsatser for flere med etnisk baggrund

Fællesskab for unge

Fokus på fællesskab, for dem som ikke i dag er knyttet til kirken

Hvad med en sundhedscafé for mødre?

Invitation af kvinder med anden baggrund end dansk omkring fx mad

Hjælpe med jobsøgning m.m. for udlændige, som har svært ved dansk, og svært ved at blive en del af det danske samfund

Tolkning for udlændinge

Der blev også nævnt andre indsatser, som nogle sogne gerne ville gøre mere ved, bl.a. global solidaritet med trængte kirker – også finansielt, samt fortalervirksomhed.

Apostelkirken kom med et forslag til, hvad der kunne gøres, som ville fordele provstiernes økonomiske midler anderledes:

"Lave en provstiuudligningsreform, så økonomien blev mere retfærdig." Apostelkirken

Flere sogne efterlyste en professionalisering af aktiviteterne gennem samarbejde med erfarne aktører på området, til fx arbejdet med herberg for hjemløse, lige som et menighedsråd ønskede sig mulighed for at ansætte nogen med faglighed til at håndtere de udsatte grupper.

Vi spurgte også ind til årsagerne til, at menighedsrådet ikke havde sat en indsats i gang for den pågældende gruppe. Vi spurgte: "Vi vil nu gerne undersøge, hvilke årsager, der kan ligge bag, at nogle grupper ikke nås gennem det social-etiske arbejde. Fra andre undersøgelser ved vi, at der kan være mange faktorer, som bremser arbejdet med at løse social-etiske opgaver i sognene."

I en åben tekstboks kunne menighedsrådene anføre grunde, som ikke var nævnt i skemaet, og de er anført her i tabellen som "Andre grunde":

Årsag	Antal sogne med svar
Vi har prioriteret andre opgaver.	14
Vi mangler frivillige til at hjælpe med at løfte opgaven.	13
Vi har ikke penge i budgettet.	8
Vi ved ikke, hvordan man kommer i gang.	8
Der er allerede andre aktører, som arbejder på at sætte en indsats i gang.	5
Vi synes ikke, det er en opgave, som vi kan magte.	4
Vi synes ikke, det er vores opgave.	1
Vi føler os blufærdige (eller generte) overfor at tage kontakt til den pågældende gruppe, og/eller kan være bange for at blive afvist.	3
Vi oplever en sproglig eller kulturmæssig barriere, som vi ikke ved, hvordan vi skal komme ud over.	4
Vi synes, at opgaven er for stor til et enkelt sogn, og vi mangler andre sogne at samarbejde med.	
Vi synes, at opgaven er for stor, og mener at den bør løses på provstiniveau.	1
Andre grunde: Hvordan få fat i de ensomme, for de isolerer sig?	3
Andre grunde: Vi er usikre på behovet	1
Andre grunde: GDPR-udfordringer	1
Andre grunde: Vi mangler kontakter	1
Andre grunde: Vi har talt om et samarbejde på tværs af kirken og den boligsociale indsats i området. Men ingen har arbejdstimerne til at koordinere indsatsen	1

Menighedsrådene nævnte i samtalearkene en række forskellige grupper, som de gerne ville arbejde med, samt hovedårsagerne til, at de ikke er i gang:

Gruppe	Hovedårsag til at sognet ikke var i gang
Ensomme	Mangler frivillige
Udsatte	Mangler frivillige
Enlige forsørgere	Vi ved ikke hvordan, og vi føler os blufærdige
Misbrugere	Mangler frivillige
Unge udsatte og ensomme studerende	Mangler frivillige, og vi ved ikke hvordan
Beboere med indvandrerbaggrund, fædre eller sorgramte	Vi ved ikke hvordan, og vi oplever en sproglig/kulturbarriere
Udsatte grønlændere	Mangler frivillige, og der er allerede andre aktører i gang
Engagere sig i social-etisk offentlig debat	Mangler frivillige, ikke penge, og vi magter ikke opgaven
Udsatte børn	Vi oplever en sproglig/kulturbarriere

Der var et menighedsråd, som ønskede, at flere i menighedsrådet tog aktivt del i aktiviteterne, og som også foreslog, at der blev etableret en besøgstjeneste med uddannelse til de frivillige. Endelig var der også nogle menighedsråd, som ikke oplevede, at der var behov for at udvide indsatserne på det social-etiske område.

Foto 17: Apostelkirken. Fra Københavns Stifts fotodatabase.

Trække på andres erfaringer?

Et område, hvor vi kan samle forskellige sognes erfaringer med indsatser, er indsatser for beboere med indvandrerbaggrund.

Sogn	Indsats	Eventuel samarbejdspartner
Apostelkirken	Kulturcafe for etniske kvinder	
Apostelkirken	Farsi sommerlejr	
Apostelkirken	Arbejde med asylansøgere	
Apostelkirken	Projekter	Latkia, Dodola, Sat7
Apostelkirken	Kristent socialt arbejde i Chittagong, Bangladesh	Missionsfonden ⁸
Apostelkirken	Kontakt til Faros	Organisation, der søger at være et trygt pejlemærke for uledsagede mindreårige i Athen
Bethlehem	Fester i forbindelse med sommeren og julen, hvor vi engagerer lokale og især også lokale unge som har indvandrerbaggrund og ikke er særlig godt integreret	
Bispebjerg	Kontakt til Indvandrerkvindecenteret Kringlebakken, besøg samt deltagelse i sognets sommerfest	Indvandrerkvindecenteret Kringlebakken
Bispebjerg	Medborgerdag sammen med borgersammenslutningen Medborgerne	Samarbejde med repræsentanter fra lokale foreninger, en moske, pinsekirken og andre lokale aktører.
Blågårdens (Helligkors, Blågårdens og Brorsons kirker)	Sognet er placeret i indre Nørrebro og her er mange kulturer og religioner repræsenteret. Brorsons Kirke har derfor fokus på dialogarbejde, og har samarbejde med forskellige trossamfund og religiøse institutioner i området	
Kingo	Internationale gudstjenester (målgruppe er primært asylansøgere)	
Solvang	Mahaba – tvær diakonalt venskab med muslimer i lokalområde	
Store Magleby	Netværket (herboende flygtninge, som bl.a. får lektiehjælp)	
Tingbjerg		
Vigerslev	"Greater love" – kirkelige aktiviteter på arabisk	I samarbejde med andre menighedsråd

⁸ <https://missionsfonden.dk/projekter/k/>

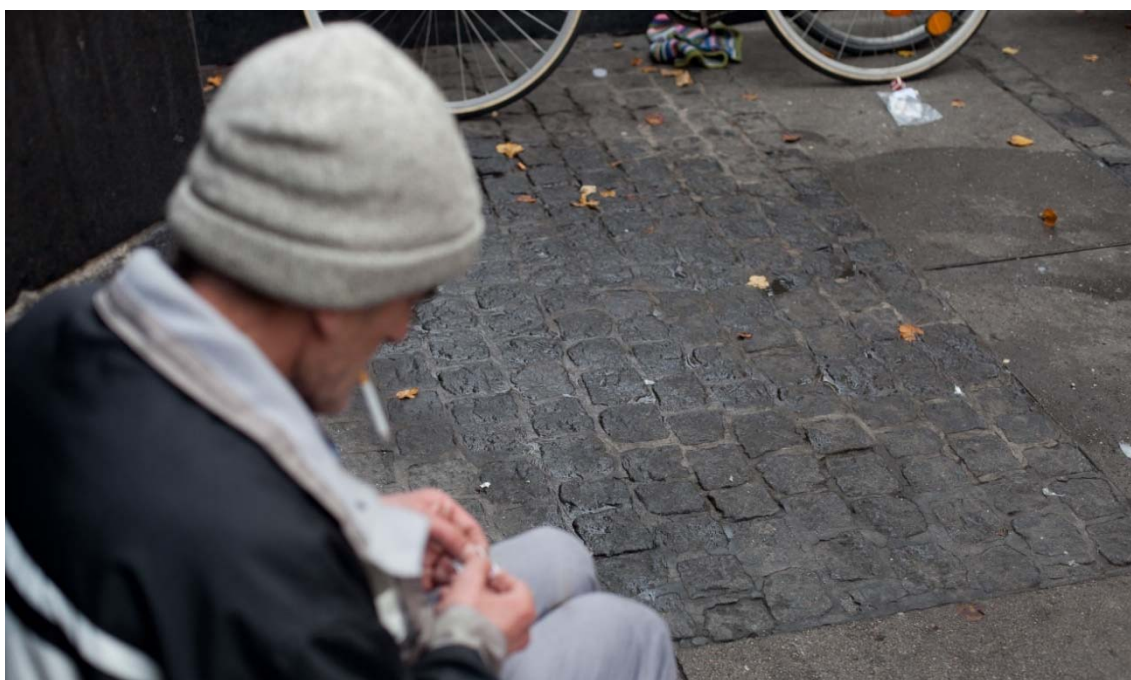

Foto 18: Rygepause på gaden. Taget af Søren Østerlund.

Nye indsatser på vej i nær fremtid

Nogle initiativer, der er på vej eller ved at blive udtænkt, er:

Nye initiativer	Sogn
"Walk & talk" - gåture efter højmessén, som vores kordegn Bo Høgh Rasmussen vil stå for. Kirke- og kulturmedarbejderen arbejder på yoga/meditation for børn i et kristent billede.	Anna
"Vi mangler at lave diakonalt arbejde på Sundholm, men det er under udvikling fremadrettet i forbindelse med ansættelse af ny korshærspræst."	Sundby
Vores (forhåbentlig) kommende besøgstjeneste for ensomme (iværksættes i 2021) er i samarbejde med Østerbro hjemmepleje.	Sankt Jakobs
Sociale viceværter – et netværkssamarbejde er ved at blive etableret, hvor sparring omkring fælles udsatte borgere i Sognet kan være givende.	Sydhavn
Lån af lokaler til konfliktmægling er i gang.	Sydhavn
Vi er pt ved at få opsat optageudstyr, så vi kan live-streame.	Kingo

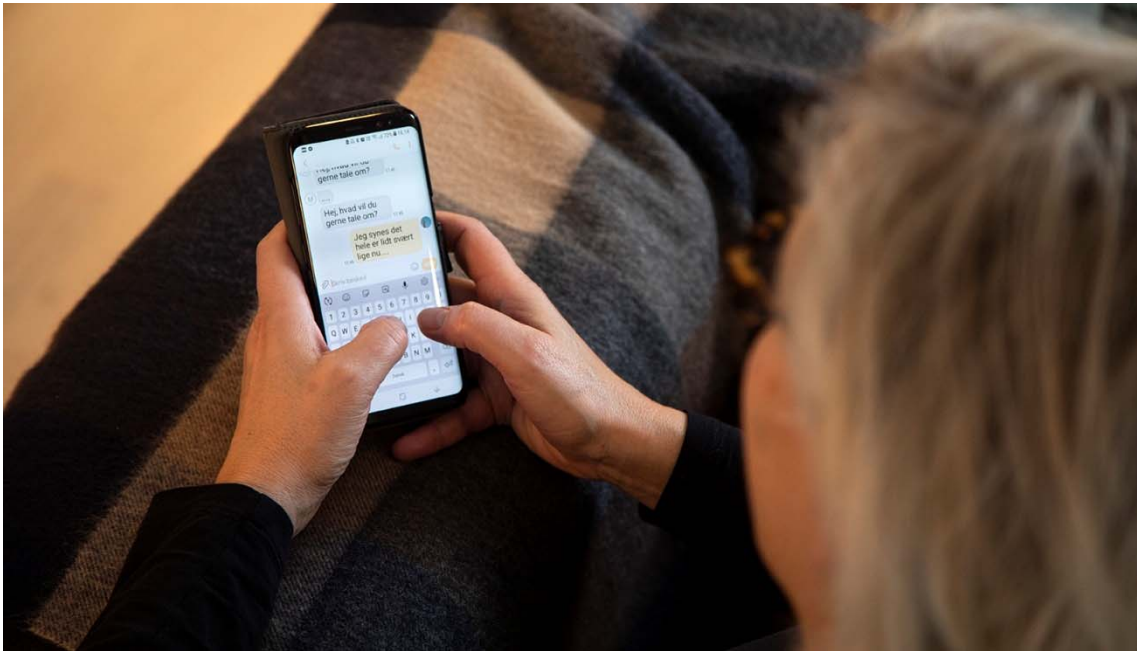

Foto 19: En sms til præsten. Fra folkekirken.dk's materialebank.

Coronarelaterede ideer

Coronaperioden har været udfordrende for en del menighedsråd, som har måttet aflyse en del af de social-etiske indsatser. Samtidig har coronaperioden også sat gang i sognenes kreativitet, og Husum sogn har oplevet en større efterspørgsel efter at blive frivillig i det social-etiske arbejde. Her oplystes en række initiativer og ideer:

Foto 20: Sjælesorg over telefonen. Fra folkekirken.dk's materialebank.

Nye indsatser under corona	Sogn
"De nye tiltag er mest omkring begrænsede deltagerantal og dermed tilmeldinger. Vi har i læseklubben lavet en online- og en fysisk af slagsen, således at vi ikke er for mange samlet ad gangen. Ligeledes har vi delt håndarbejdsklubben i to zoner med ti i hver for at skabe tryghed om at samles."	Anna
Kontaktskrivelser til menigheden, da kirken var lukket i foråret 2020.	Aaker-Pedersker
Varmestuen rykkede udendørs fra marts til oktober. Udendørs fællessang for plejehjemmene.	Vor Frelsers
Miniandagter på plejehjemmene.	Vor Frelsers
Oprettet indkøbstjeneste for alle, som er utrygge ved at gå ud at handle selv. Øget sjælesorg, både hjemmebesøg og "walk and talks" med præsterne. Øget indsats på plejehjemmet Fælledgården med flere mindre gudstjenester på alle etager (frem for de større i plejehjemmets andagtsrum).	Sankt Jakobs
"JA – Alle fysiske fællesskaber i kirkens regi har været lukket ned og erstattet med virtuelle fællesskaber i det omfang det har været muligt. Video gudstjenester, Telefonlister, Udendørs plejehjemssang og Take Away Spaghettigudstjeneste har alle bidraget til at afhjælpe ensomhed blandt personer der var socialt isolerede inden eller blev det som konsekvens af corona-pandemien."	Solvang
Gudstjenester er blevet til 'café-gudstjenester', så mulighed for fælles spisning kan fastholdes. Mad til Alle ændret fra tag-selv buffet til portions-servering. Tilmelding til alting.	Tingbjerg
Oprettelse af Facebookgruppe, så menigheden kan være 'sammen' og aktivt deltagende i menighedslivet, uden at være fysisk sammen.	Tingbjerg
"Pt. dobbelt så mange fællesspisninger, så vi kan gennemføre for flest mulige trods restriktioner, da det er et vigtigt mødested for dem, der måske ellers ikke ser så mange."	Trinitatis
"Gennem menighedsplejen – økonomisk hjælp til musikere og kunstnere som har haft manglende indkomstgrundlag i coronatiden"	Trinitatis
Vi er i kontakt med kommunen om et tilbud til nyligt arbejdsløse ifbm. Corona.	Tårnby
Opringninger, telefonkæder og tryghedsopkald	Flere sogne
Gåture med præster	Flere sogne
"Under nedlukningen i foråret var samtlige aktiviteter aflyst. I stedet blev der udsendt en del via Facebook og YouTube, bl.a. andagter, mini-gudstjenester, sang og musik, hilsner til Åbent-Hus-gruppen og børneaktiviteter."	Vigerslev
Desuden var der mange telefonsamtaler med ældre og ensomme, have-besøg og "afstands-kaffe". Disse tiltag er meget nedskaleret nu efter genåbningen, men stadig i anvendelse på 'lavt blus'."	Vigerslev
"Rigtig mange så vores online gudstjenester under nedlukningen fordi vi sendte link rundt per mail / sms."	Kingo
"Hellig Kors Kirke er fortsat med at livestreame prædikenen hver søndag efter genåbningen af kirken. Dette for at også at nå ud til de mennesker, som ikke kan/tør komme ud pga. smittefaren."	Blågårdens
"Under nedlukningen fortsatte sognets sorggruppe digitalt."	Blågårdens

Sognetyper og det social-etiske arbejde

Sognene og pastoraterne i Københavns Stift er kirke i vidt forskellige områder. Vi har forestillet os, at det har betydning for det kirkelige arbejde, om sognet ligger i byen eller på landet, og om der er mange i sognet som lider under fattigdom og arbejdsløshed, eller står helt uden for arbejdsstyrken.

I det følgende har vi derfor dels forsøgt at se på, hvilke karakteristika, der kendetegner og adskiller sognene, og dels på, om der er sammenhæng mellem de udfordringer med fx fattigdom, som sognenes befolkninger kæmper med, og sognenes indsats på det social-etiske område.

Vi har set på, om det har betydning enten for specifikke social-etiske indsatser, eller for det samlede niveau af social-etiske indsatser, om det enkelte sogn er præget af en højere forekomst af

- familier i almene boliger (højere end landsgennemsnittet), fordi en sådan forekomst ofte er forbundet med fattigdom,
- ikke beskæftigede af hele arbejdsstyrken (højere stiftets gennemsnit på 35 %), og også er koblet til fattigdom,
- beboere med udenlandsk, vestlig (stiftsgennemsnit er 9 %) eller ikke-vestlig baggrund (stiftsgennemsnit er 11 %),
- antal beboere i alt (om et er et stort eller lille sogn), da størrelsen har betydning for antallet af præster, medarbejdere og menighedsrådsmedlemmer.

Gennem en indledende analyse af sammenhænge mellem forskellige karakteristika for sognene som fx befolkningssammensætning, alder, herkomst, uddannelse, socioøkonomisk status og medlemskab af folkekirken, blev det klart, at de to vigtigste parametre for forskellene på sognene er hvor stor en andel af familier/husstande, som bor i almene boliger, og andelen af beboere i sognet, som har en ikke-vestlig indvandrerbaggrund.⁹

---

⁹ De parametre, som vi har undersøgt for sammenhænge som sognetype er antal beboere, = sognestørrelse, medlemsprocent, antal præster, antal kirkekultur/sognemedarbejdere, andel af familier i sognet, som bor i almene boliger, andel af beboere med vestlig indvandrerbaggrund, andel af beboere med ikke-vestlig indvandrerbaggrund, og om det har betydning, at menighedsrådet har udarbejdet en vision for sognekirkens arbejde. Familier: Alle familier hvor mindst én voksen person har boet i Danmark hele året og er fuldt skattepligtig. Familien opgøres pr. 31. december i indkomståret. Statistikken benytter Danmarks Statistiks E-familie-begreb. Familier omfatter både enlige og par med, og uden, børn. Socioøkonomisk status: Socioøkonomisk status inddeler personer i kategorier efter deres primære indkomstkilde/aktivitet i løbet af året. Det kan fx være selvstændig, lønmodtager, arbejdsløs, studerende eller folkepensionist. I opgørelser på familieniveau anvendes den socioøkonomiske status for den person i familien, der har den højeste indkomst <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/statistikdokumentation/indkomststatistik/indhold> Tilgået 031220.

Vi ønskede samtidig at se, om der var sammenhænge mellem de folkekirkesociologiske forhold, som høj eller lav medlemsprocent, antal præster i sognet og antal kirkekulturmedarbejdere/ sognemedhjælpere i sognekirken.

For at se, om der var sammenhænge, har vi kørt statistiske analyser på forholdet mellem hver enkelt indsats, det samlede niveau af indsatser, over for de demografiske forhold i sognet.¹⁰

Da indkomst- og uddannelsesniveauer kun findes på kommuneniveau i Danmarks Statistik, var det ikke muligt at finde sammenhænge mellem indkomst, fattigdom, uddannelse og de enkelte sognes social-etiske indsatser. Vi har i stedet behandlet disse sammenhænge i grafiske fremstillinger senere i dette afsnit.

Analyserne er gennemført med de data, som findes på sogneniveau, med tal for andelen af personer, som er bosat i almene boliger, som står uden for arbejdsstyrken, har anden baggrund end dansk, da vi antager, at disse tal kan have sammenhæng med sociale udfordringer som lav indkomst og lavt uddannelsesniveau.¹¹

De første analyser afslørede, at andelen af beboere i et sogn, som er medlemmer af folkekirken sandsynligvis falder, når der er en stigende andel af beboere i almene boliger, andel af beboere med både udenlandsk, vestlig og ikke-vestlig baggrund. Samtidig stiger andelen af folkekirkemedlemmer sandsynligvis, når andelen af beboere uden for arbejdsstyrken stiger.

Da medlemsprocenten dermed er tæt forbundet med sognets demografi, gav det ikke mening at analysere på sammenhængene mellem medlemsprocent og sognenes social-etiske indsatser.

Vi holdt derfor fokus på sammenhænge mellem sognets andel af beboere med ikke-dansk baggrund, bosat i almene boliger og uden for arbejdsstyrken. Som nævnt i forrige afsnit, har 67 % af sognene/pastoraterne (56 ud af 84) svaret på spørgeskemaundersøgelsen. I det næste afsnit vil vi derfor udelukkende lave analyser ud fra de svar, som de 67 % af sognene har givet, og resultaterne kunne således se anderledes ud, hvis alle sogne havde svaret.

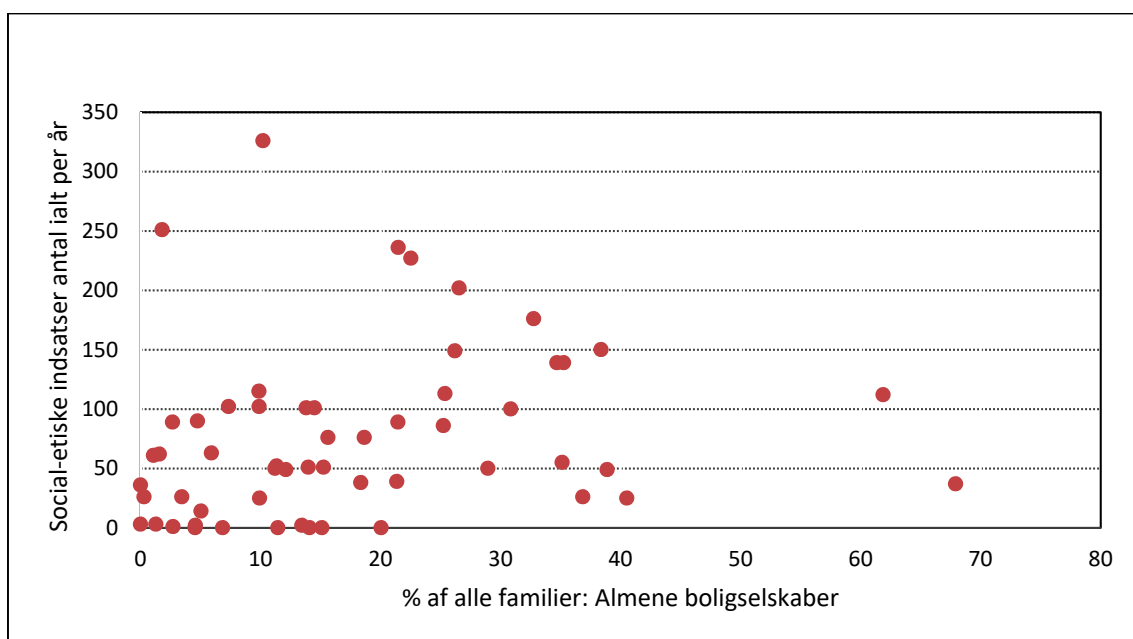
10 Se metodeafsnit bagest i rapporten for beskrivelse af statistisk analyse bag rapporten. Dokumentation af alle signifikansværdier udleveres på forespørgsel.

11 For statistik om etnisk baggrund og arbejdsstyrken er tallene fra 2019, mens tallene for andel af beboere i almene boliger er opdateret på sogneniveau sidste gang i 2011. Netop fordi boligmassen tager tid at ændre, vurderer vi at tallene er brugbare i analyserne i rapporten. Alle tal fra Danmarks Statistik. Se fx Danmarks Statistik analyse: <https://www.dst.dk/da/Statistik/Analyser/visanalyse?cid=32554> Tilgået 14. januar 2021

Andel beboere i sognet, som er bosat i almene boliger

Vi fandt signifikante, men ikke stærke, sammenhænge mellem sognets andel af beboere bosat i almene boliger og sognekirkens samlede niveau af faste social-etiske indsatser (Q4), sognekirkens samlede niveau af løbende indsatser (Q6), men ingen sammenhæng med sognekirkens samlede engagement i debatten.

Den grafiske fremstilling herunder viser, hvordan sammenhængen er mellem det enkelte sogns andel af beboere i almene boliger og sognekirkens samlede niveau af faste indsatser (Q4 Samlet). De røde prikker angiver, hvordan sognene placerer sig mellem de to akser.

Figur 7: Sammenhæng mellem sognets andel af familier, som bor i almene boliger OG sognets samlede antal social-etiske indsatser per år. Sogne er angivet med rød prik.

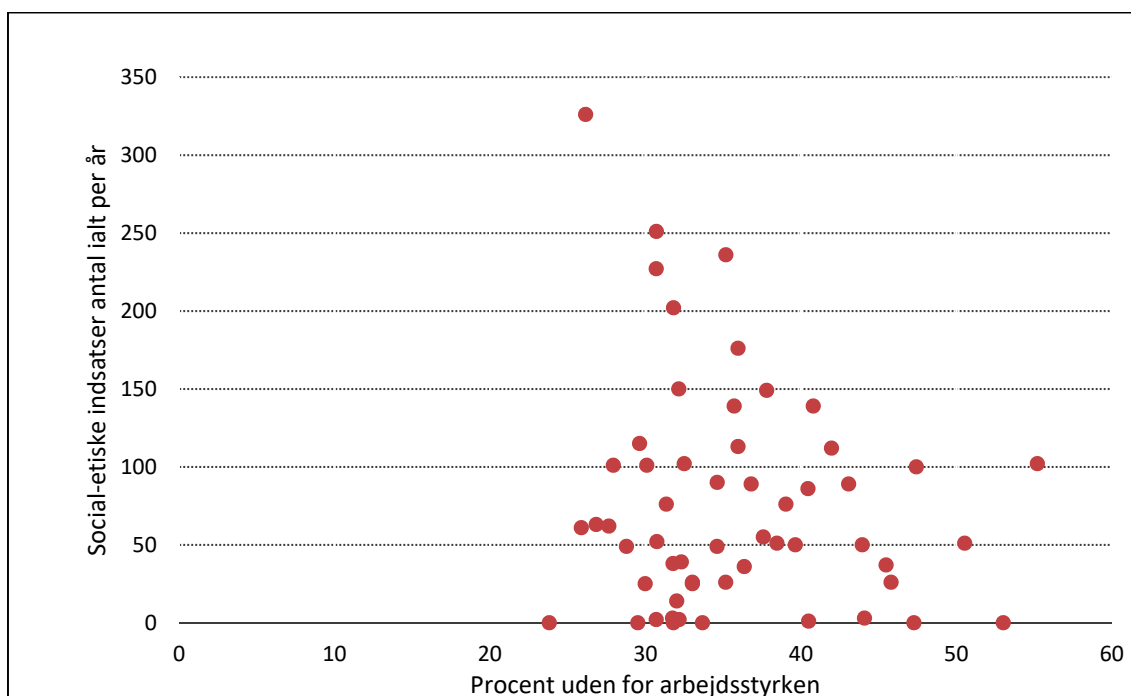
For de enkelte indsatser fandt vi en stærkere sammenhæng mellem andel beboere bosat i almene boliger og sognekirkens sandsynlige tilbøjelighed til at arrangere fællesspisning (Q4_5), og sognekirkens løbende indsats gennem akut kontant nødhjælp (Q6_4).

Der var en svagere signifikant sammenhæng mellem andel beboere bosat i almene boliger og tilstedeværelsen af netværksgrupper for indvandrere (Q4_12), samt sandsynligheden for at der er frivillige i sognekirken, som er engageret i en arbejdsgruppe, der tager del i den offentlige debat om social-etiske emner (Q8_6).

Andel af beboere uden for arbejdsstyrken

Der var ingen signifikante sammenhænge mellem sognets andel af beboere uden for arbejdsstyrken og sognekirkens social-etiske indsats af nogen slags.

En visualisering af sammenhængen mellem sognets andel af beboere uden for arbejdsstyrken og sognekirkens samlede niveau af faste indsatser (Q4 Samlet) ses i figuren herunder. Igen ses det, at spredningen mellem sognene (markeret med røde prikker) er stor, og figuren bekræfter, hvad den statistiske analyse også fortalte: der er ingen direkte sammenhæng mellem andelen af beboere, som ikke er på arbejdsmarkedet, og niveauet af faste social-etiske indsatser.

Figur 8: Sammenhæng mellem sognets andel af voksne over 15 år, som står uden for arbejdsstyrken OG sognets samlede antal social-etiske indsatser per år. Sogne er angivet med rød prik.

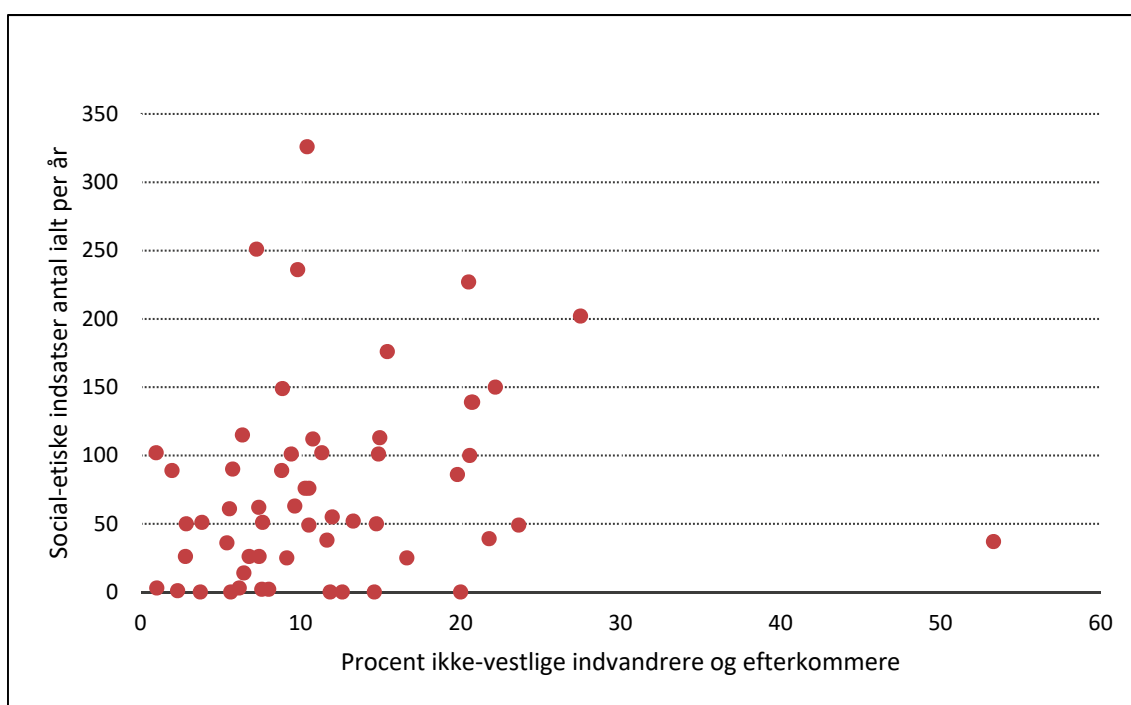
Andel af beboere med ikke-vestlig baggrund

Vi fandt forholdsvis stærke signifikante sammenhænge mellem sognets andel af beboere med ikke-vestlig baggrund og forekomsten af fællesspisning (Q4_5) og sognekirkens løbende indsats gennem akut kontant nødhjælp (Q6_4).

Lidt svagere signifikante sammenhænge fandt vi mellem sognets andel af beboere med ikke-vestlig baggrund og sandsynligheden for at sognekirken tilbyder socialrådgivning (Q4_6), samt netværksgrupper for indvandrere (Q4_12).

Der var ingen sammenhænge mellem sognets andel af beboere med ikke-vestlig baggrund og sognekirkens engagement i den offentlige debat (Q8).

En grafisk fremstilling af sammenhængen mellem sognets andel af beboere med ikke-vestlig baggrund og sognenes faste social-etiske indsatser (Q4 Samlet) ser ud som figuren herunder (hver rød prik angiver et sogns placering på de to akser). Figuren viser, at der er stor spredning mellem sognenes andel af beboere med ikke-vestlig baggrund og det samlede niveau af faste social-etiske indsatser (Q4 Samlet).

Figur 9: Sammenhæng mellem sognets andel af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere OG sognets samlede antal social-etiske indsatser per år. Sogne er angivet med rød prik.

Andel af beboere med udenlandsk, vestlig baggrund

Signifikante sammenhænge mellem sognets andel af beboere med udenlandsk, vestlig baggrund og andre variabler fandt vi ved tryghedsopkald (Q6_3), hvor der var en omvendt, moderat sandsynlighed for, at der var færre tryghedsopkald, når andelen af beboere med udenlandsk, vestlig baggrund steg.

Andre, svagere signifikante sammenhænge fandt vi til julehjælp (Q4_2), faste hjemløseindsatser (Q4_3) og løbende indsatser for hjemløse (Q6_5). Der var ingen sammenhæng med sognekirkens engagement i den offentlige debat (Q8).

Antallet af medarbejdere

Vi fandt en moderat signifikant sammenhæng mellem et stigende antal præster (Q10_1), og et stigende niveau for de samlede social-etiske indsatser, både de faste (Q4 Samlet) og de løbende (Q6 Samlet), men ingen sammenhæng med sognekirkens engagement i den offentlige debat. Sammenhængen med de social-etiske indsatser var ikke uventet, for jo flere præster et sogn har, jo flere beboere har sognet og dermed både flere mandetimer og flere økonomiske ressourcer at lave social-etiske indsatser for.

Vi skelnede i spørgeskemaet mellem det samlede antal frivillige i sognekirken (Q12_1), og frivillige, som var engageret i social-etisk arbejde (Q12_2). Antallet af præster hænger moderat sammen med det samlede antal frivillige (Q12_1).

Det samme mønster sås for antallet af kirkekulturmedarbejdere (Q10_3): jo flere, des større sandsynlighed for at de samlede social-etiske indsatser er større. Sammenhængen mellem antal kirkekulturmedarbejdere og antallet af frivillige (Q12_1) er stærk, ligesom der også er lidt svagere sammenhæng mellem antal kirkekulturmedarbejdere og antallet af frivillige engageret i social-etisk arbejde (Q12_2).

Antal frivillige

Der er sammenhæng mellem det samlede antal frivillige (Q12_1) og de samlede, faste social-etiske indsatser (Q4 Samlet). Der er også en, lidt svagere, sammenhæng mellem antallet af frivillige i sognekirkens sociale arbejder (Q12_2), og det samlede antal af faste indsatser (Q4 Samlet).

For de samlede løbende indsatser (Q6 Samlet) gælder der en sammenhæng mellem det samlede antal frivillige (Q12_1) og de samlede løbende indsatser. For sognekirkens engagement i den offentlige debat (Q8 Samlet) er der ingen sammenhæng mellem det samlede antal frivillige og indsatsen i debatten. Det peger på, at det nok oftest er præster, ansatte eller menighedsråd, som er aktive i debatten.

Vi fandt ingen sammenhænge mellem antallet af frivillige, hverken samlet eller for de, som er aktive i social-etiske indsatser, og de demografiske variable (andel i almene boliger, andel uden for arbejdsstyrken, andel af beboere med udenlandsk, vestlig eller ikke-vestlig baggrund).

Menighedsrådet har en formuleret vision

Den sidste variabel, som vi fandt sammenhænge til, var spørgsmålet om, hvorvidt menighedsrådet har en formuleret vision. De menighedsråd, som har en sådan, har samtidig en moderat større sandsynlighed for at have et højere samlet niveau af alle tre typer af social-etiske indsatser; de faste (Q4), de løbende (Q6) og engagement i debatten (Q8). Der er også sammenhæng mellem sogne med vision og det samlede antal frivillige (Q12_1)

Ulighed og fattigdom i stiftets fem kommuner

Vi ville gerne se på, om der er sammenhæng mellem fattigdom og ulighed på den ene side, og på den anden side sognenes social-etiske arbejde.

Rådet for Socialt udsatte arbejder ud fra en definition på fattigdom, som lyder:

"Danmarks Statistik følger udviklingen i antallet af fattige i Danmark til brug for indrapportering til FN i forhold til opfyldelsen af verdensmålet om afskaffelse af fattigdom. I den opgørelse er man økonomisk fattig, hvis ens indkomst er mindre end 50 pct. af medianindkomsten, og man ikke er studerende eller har formue. Ifølge den definition lever 250.532 mennesker i fattigdom i Danmark, viser tal fra Danmarks Statistik. Af dem er 61.185 børn. Antallet er steget voldsomt siden 2015, hvor den daværende regering genindførte fattigdomsydelserne.

*Fattigdomsydelserne dækker over kontanthjælpsloft, 225-timers-regel, integrationsydelse (nu selvforsørgelse- og hjemsendelsesydelse) og uddannelseshjælp – sidstnævnte blev aldrig afskaffet."*¹²

Medianindkomsten er den indkomst, hvor præcis halvdelen af befolkningen har højere indkomst og halvdelen har lavere indkomst. Grænsen for lavindkomst / relativ fattigdom fastsættes med udgangspunkt i landets medianindkomst. I Danmark benyttes oftest 50

---

12 <https://www.udsatte.dk/indsatsomrader/fattigdom/>

procent af medianindkomsten.¹³ Det skal med i billedet, at de største lavindkomstgrupper er studerende og kontanthjælpsmodtagere.¹⁴

Samtidig findes der også et mål for ulighed i et samfund – gini-koefficienten. En gini-koefficient på 0 repræsenterer total lighed og 100 betyder at en person har al indkomsten.¹⁵ Jo lavere gini-koefficient, jo mere lige er et samfund. Danmarks Statistik opererer desuden med et mål kaldet "P90/10":

"P90/10 er et ulighedsmål, der viser den økonomiske afstand mellem familier i toppen og bunden af indkomstfordelingen. Dette mål påvirkes – i modsætning til andre ulighedsmål – ikke af enkeltpersoner med ekstreme indkomster. Det gør P90/10 velegnet til måling af ulighed over tid og i mindre befolkningsgrupper, fx ulighed i kommunerne."¹⁶

Tabellen herunder viser tallene for hele landet sammen med tallene for de fem kommuner i Københavns Stift. Vi har valgt at se på forskelle mellem:

- Andelen af beboere i kommunen, der har grundskolen som højeste fuldførte uddannelse (udtryk for uddannelsesniveau)
- Andelen af personer som lever på eller under 50% medianindkomsten (udtryk for andel beboere som lever i fattigdom)
- Gini-koefficient og P90/10 (begge er udtryk for uligheden i samfundet).

---

13 Danmarks Statistik skriver: "Lavindkomst er en indikator for indkomstfordeling, der ofte bruges i forbindelse med måling af relativ fattigdom. Familier, hvis samlede indkomst er lavere end 50 pct. af medianindkomsten betegnes som lavindkomstfamilier. Medianindkomsten er den indkomst, hvor præcis halvdelen af befolkningen har højere indkomst og halvdelen har lavere indkomst. For at tilhøre lavindkomstgruppen skal en enlig uden børn have en indkomst efter skat på under 10.013 kr., mens indkomsten skal være under 21.028 kr. for et par med to børn i 2017. Grænsen følger udviklingen i medianindkomsten. For at få årsbeløbene ganges med 12." <https://www.statistikbanken.dk/IFOR11P>.

14 Danmarks Statistik: "156.000 studerende og 104.000 kontanthjælpsmodtagere faldt således ind under definitionen af lavindkomst i 2017." <https://www.dst.dk/da/Statistik/bagtal/2019/2019-02-11-fakta-om-indkomster-og-formue>

15 <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>.

16 P90/10 beregnes ved at dele den øverste decilgrænse med den nederste decilgrænse (indkomster). <file:///H:/Struktur%20KMN/Forskning/Social-etisk%20udvalg,%20Kbh.%20stift/Data%20DST/Ulighedsmaal-P9010-S8020.pdf>

Indikator	Hele landet	København	Frederiksberg	Tårnby	Dragør	Bornholm
Højeste fuldførte uddannelse grundskole	24,8%	16,1%	14,0%	26,5%	20,6%	30,5%
50% medianindkomst	8,6%	15,9%	10,4%	6,3%	4,1%	6,0%
Gini-koefficient	29,77	35,94	35,92	24,03	28,60	24,46
P90/10	3,30	4,39	4,41	3,03	3,25	2,47

Hvad viser tabellen om de fem kommuner i Københavns Stift?

Københavns kommune

Andelen af beboere i Københavns kommune, som har grundskole som højeste fuldførte uddannelse, er lavere end landsgennemsnittet (16,1% mod hele landet 24,8%). Fattigdommen er til gengæld relativt stor i Københavns kommune. I Københavns kommune er der nemlig 15,9% som lever af en indkomst, som er 50% af medianindkomsten eller lavere (landsgennemsnit 8,6%). Målene for ulighed (gini og P90/10) er højere end landsgennemsnittet. Det skal med i billedet, at der bor mange studerende i Københavns kommune, som lever af en lav indkomst.

Der er samlet set i Københavns kommune flere, som er velhavende og veluddannede, og flere, som er fattige og dårligt uddannede, end i Danmark som helhed.

Frederiksberg kommune

På Frederiksberg er uligheden også højere end landsgennemsnittet, og der er flere, som har så lav indkomst, at det grænser til fattigdom (10,40% mod landsgennemsnit på 8,6%), dog lavere end i Københavns kommune. Andelen af befolkningen (15+) som har grundskole som højest fuldførte uddannelse er på 14%, og dermed lavere end landsgennemsnittet på 24,8%. Det giver god mening, når vi sammenholder det med den større ulighed. Gini-koefficienten er nemlig på 35,92 (landsgennemsnit 29,77) og uligheden er altså større end gennemsnittet på Frederiksberg. Igen skal vi huske, at der bor mange studerende på Frederiksberg.

Samtidig er gini-koefficienten på samme niveau som på Københavns kommune (35,94) og her er altså igen tale om, at der er længere mellem top og bund: mange, som er veluddannede og har høj indkomst, og relativt mange, som lever i fattigdom.

Tårnby kommune

I Tårnby kommune er der en andel af beboere med grundskole som højeste fuldførte uddannelse, som nogenlunde svarer til landsgennemsnittet: 26,5% (hele landet 24,8%). Der er færre fattige, forstået som den andel af befolkningen, som lever på eller under 50% medianindkomst, nemlig 6,3%. Det er noget lavere end landsgennemsnittet på 8,6%, og meget lavere end niveauet for Københavns og Frederiksberg kommuner. Uligheden er lavere end både landsgennemsnit (29,77) og Københavns (35,94) og Frederiksberg kommuner (35,92), idet gini-koefficienten i Tårnby kommune er på 24,03. Det sidste mål for ulighed, P90/10, er på 3,03, og også lavere end landsgennemsnit.

Dragør kommune

I Dragør kommune er andelen med grundskole som højeste fuldførte uddannelse på 20,6%, og noget lavere end landsgennemsnittet på 24,8%. Andelen af befolkningen, som lever på eller under 50% medianindkomst er på 4,1%, og dermed den laveste i hele stiftet. Målene for ulighed er begge under landsgennemsnittet: Gini-koefficienten er 28,60, mens P90/10 er på 3,25.

Bornholms kommune

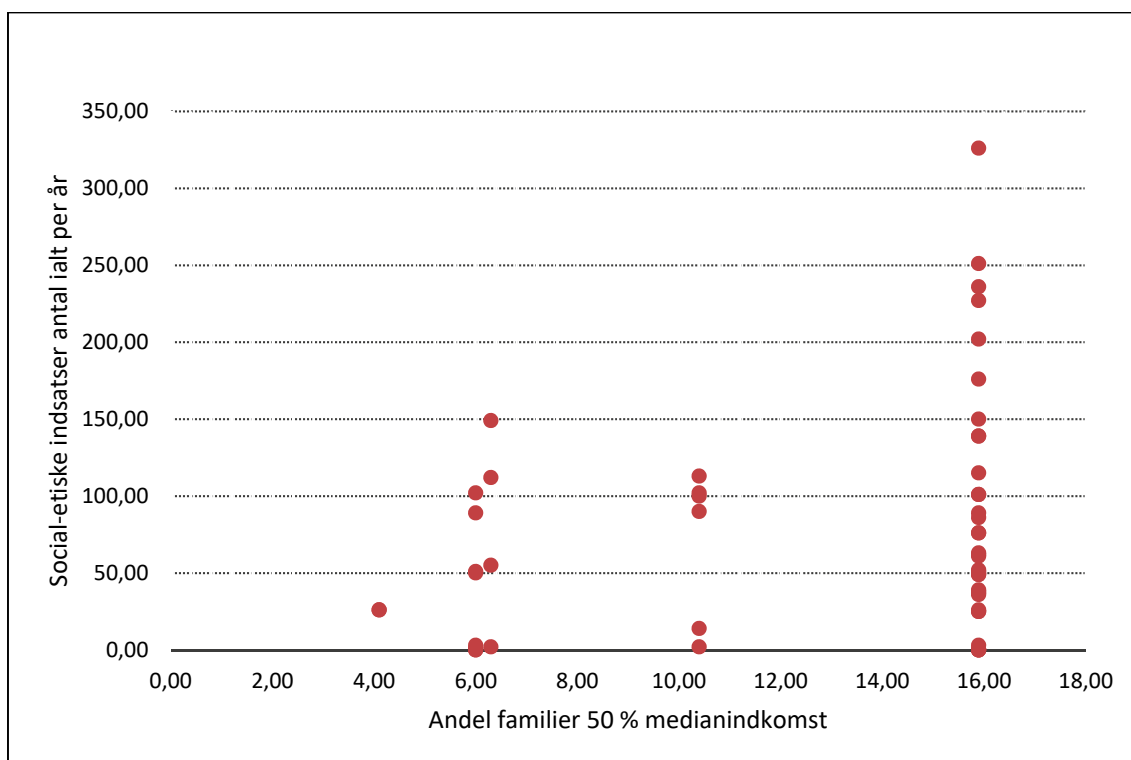
Befolkningen i Bornholms kommune ligner Tårnby kommunes befolkning. Også her er andelen med grundskole som højeste fuldførte uddannelse høj, faktisk den højeste i stiftet (30,5%), og noget højere end landsgennemsnittet (24,8%). Andelen, som lever på eller under 50% medianindkomst er på 6,00%, og også lavere end landsgennemsnittet på 8,6%. Uligheden er den laveste i stiftet, idet gini-koefficienten er på 24,46, mens P90/10 er på 2,47.

Opsummerende for kommunerne i Københavns Stift kan vi se, at vi på den ene side har Københavns og Frederiksberg kommuner, som er karakteriseret af høj ulighed, mange med høje uddannelser og høj indkomst, og samtidig mange, som lever på af en lav indkomst, herunder studerende. På den anden side har vi Tårnby, Dragør og Bornholms kommuner, som har højt niveau af beboere med grundskole som højeste fuldførte uddannelse, og samtidig lavt niveau af beboere med lav indkomst, og relativt lav ulighed.

For de indkomst- og uddannelsesniveauer, som findes på kommuneniveau i Danmarks Statistik, har vi lavet grafiske fremstillinger, til visualisering af mulige sammenhænge mellem indkomst, fattigdom, uddannelse og de enkelte sognes social-etiske indsatser.

Andel af familier, som lever på eller under 50 % af medianindkomsten

Grafikken neden for viser, hvordan sognene i de fem kommuner fordeler sig i forhold til det samlede niveau af faste, social-etiske indsatser (Q4 Samlet). Kun et enkelt sogn fra Dragør kommune er med, og ligger alene (rød prik) med 4,1% familier på 50% medianindkomst.

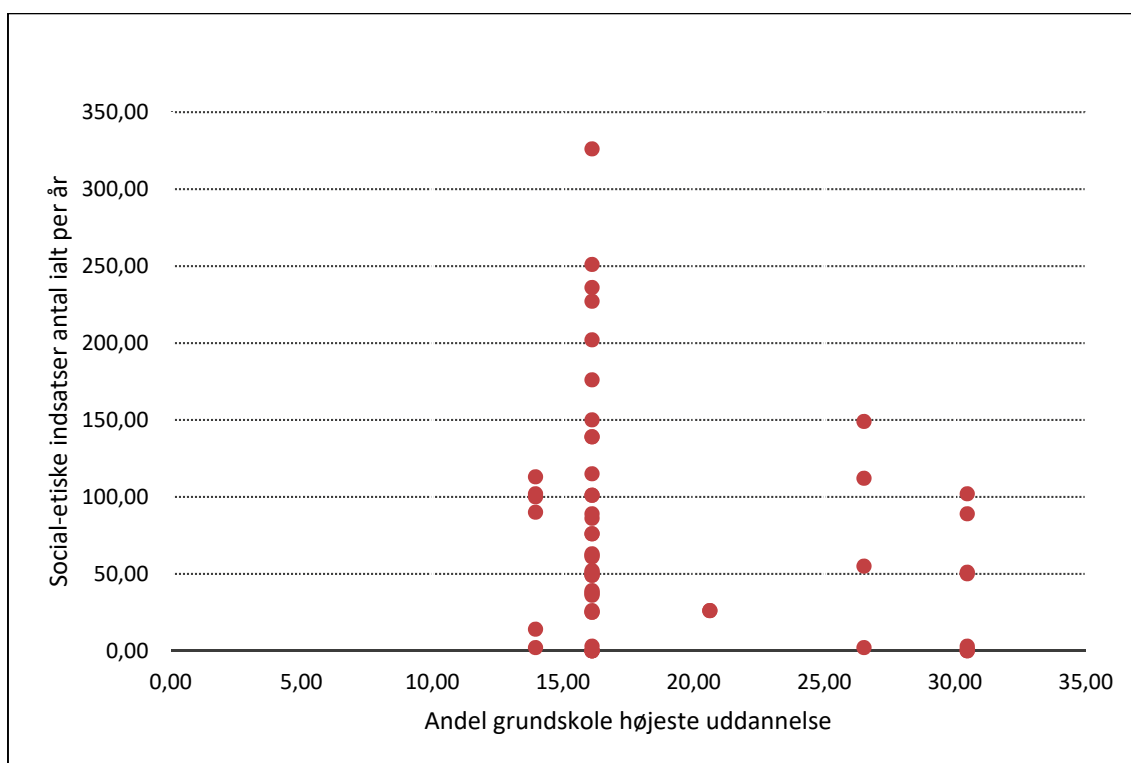
Figur 10: Sammenhæng mellem sognets andel af familier, der lever på 50 % af medianindkomsten OG sognets samlede antal social-etiske indsatser per år. Dragør: 4,1%, Bornholm: 6,0%, Tårnby: 6,3%, Frederiksberg: 10,4%, København: 15,9%. Sogne er angivet med rød prik.

For de fire øvrige kommuner placerer de sig forskelligt for de samlede social-etiske indsatser (y-aksen), men det er ens for dem, at sognenes samlede niveau af social-etiske indsatser ikke hænger sammen med kommunens niveau af beboere, som lever af en lav indkomst.

Andel af befolkningen med grundskole som højeste fuldførte uddannelse

Vi undersøgte på samme måde, om der er sammenhæng mellem den andel af kommunernes befolkning, der har grundskole som højeste fuldførte uddannelse, og det samlede niveau af faste, social-etiske indsatser (Q4 Samlet). Sognene (røde prikker) fordeler sig igen meget

forskelligt på niveauet for social-etiske indsatser (y-aksen), og heller ikke fandt vi en sammenhæng mellem andel med grundskole som højeste uddannelse, og sognekirkens samlede social-etiske indsatser.

Figur 11: Sammenhæng mellem sognets andel af personer over 15 år, som har grundskole som højeste uddannelse OG sognets samlede antal social-etiske indsatser per år. Frederiksberg: 14,0%, København: 16,1%, Dragør: 20,6%, Tårnby: 26,5%, Bornholm: 30,5%. Sogne er angivet med rød prik.

København og Frederiksberg. Er de særlige?

København og Frederiksberg skiller sig ud på uddannelse og indkomst. Vi undersøgte derfor, om der var sammenhænge for blot disse to kommuner i forhold til de social-etiske indsatser.

Vi gennemgik analyserne igen, hvor vi filtrerede sogne i Bornholms, Dragør og Tårnby kommuner fra (Bornholms og Amagerland provstier) fra. Vi undersøgte derefter, om der var sammenhæng mellem de demografiske forhold i Københavns og Frederiksberg kommuner, og de social-etiske indsatser i sognene. Vi så også på sammenhængene mellem de demografiske forhold og antallet af medarbejdere (præster og kirkekulturmedarbejdere), det samlede antal frivillige, og frivillige i social-etisk arbejde, og om det gjorde en forskel, hvis menighedsrådet havde en formuleret vision. Den eneste sammenhæng, som vi fandt, var en svag sammenhæng mellem andelen af beboere med

udenlandsk, vestlig baggrund, og sognekirkens samlede engagement i den offentlige debat (Q8 Samlet).

Vi kan altså konkludere her, at til trods for at Københavns og Frederiksberg kommuner har en større ulighed og en større gruppe beboere, som lever i fattigdom, er der tilsyneladende ikke sammenhæng mellem ulighed, fattigdom og sognenes social-etiske indsatser.

Foto 21: Til ældremøde. Fra Københavns Stifts database.

Metode

Spørgeskemaets spørgsmål og formuleringen af spørgsmål til menighedsrådene i samtaleark kan findes som bilag til rapporten.

Bag analysen ligger et datasæt opbygget med demografiske og folkekirk sosiologiske variable for alle sogne/pastorater (i alt 84) i hele Københavns Stift. Datakilden er her Danmarks Statistik. Data fra spørgeskemaundersøgelsen, som blev gennemført vha. surveysoftwaren defgo (gennem Københavns Stift) er integreret i datasættet.

Det statistiske arbejde følger fremstillingen i Bryman, A. (2012). *Social research methods* (4. udgave). Oxford University Press, s. 315-350.

Vi har anvendt analysesoftwarens SPSS til alle analyser, hovedsagelig bivariate analyser (chi-square, Pearson's r, Spearman's rho) på et datasæt, hvor de sogne, som ikke havde besvaret spørgeskema, blev filtreret fra. Således blev de ikke-besvarende sogne holdt ude af de statistiske beregninger. Herefter har vi beregnet sandsynlige sammenhænge mellem uafhængige og afhængige variable i datasættet. Indsigt i de statistiske beregninger kan fås ved henvendelse til Karen Marie Leth-Nissen.

De forskningsetiske rammer

Undersøgelsen vil i design og gennemførelse følge de etiske retningslinjer for forskningsdesign, dataadministration og publicering som beskrevet i Den danske kodeks for integritet i forskning (<https://ufm.dk/publikationer/2015/filer/file>) og KU's kodeks for god videnskabelig praksis:

https://praksisudvalget.ku.dk/regler_vejl/KU_kodeks_for_god_videnskabelig_praksis.pdf.

Finansiering

Social-etisk udvalg under Københavns Stift har betalt undersøgelsen gennem en bevilling på kr. 100.000 til ansættelse af Karen Marie Leth-Nissen, cand. theol., ph.d., gæsteforsker på Teologisk Fakultet, Københavns Universitet, i projektperioden. I tråd med retningslinjerne i KU's kodeks for god videnskabelig praksis i forskningssamarbejder med eksterne parter: Pkt. 5.2, https://praksisudvalget.ku.dk/regler_vejl/Kodeks_for_samarbejde_med_eksterne_final.pdf, administreres bevillingen af Københavns Universitet.

Bilag 1: Projektbeskrivelse

Bilag 2: Spørgsmål i survey udsendt via defgo survey system

Bilag 3: Ordlyd i biskoppens følgebrev til samtalearkene til menighedsrådene.

Bilag 4: Samtaleark til menighedsråd.

Bilag 1: Kortlægning af sognekirkernes diakonale arbejde

Projektbeskrivelse.

Undersøgelsens indhold, projektperiode og bemanning

Social-etisk udvalg i Københavns Stift har besluttet at foretage en undersøgelse af det sociale arbejde ved sognene i Københavns Stift. Formålet med undersøgelsen er: 1. at kortlægge og synliggøre, hvad der aktuelt foregår af socialt arbejde i sognene (evt. i samarbejde med andre aktører). 2. at kvalificere det fremtidige sociale arbejde på baggrund af sogneundersøgelsen og den sociale kontekst i stiftet (se bilag Projektbeskrivelse for detaljer om design).

Ovennævnte undersøgelse udføres af Karen Marie Leth-Nissen, cand. theol., ph.d., under Center for Kirkeforskning, Teologisk Fakultet, KU.

Projektet afsluttes med udarbejdelse og publicering af en rapport med undersøgelsens resultater.

De forskningsetiske rammer

Undersøgelsen vil i design og gennemførelse følge de etiske retningslinjer for forskningsdesign, dataadministration og publicering som beskrevet i Den danske kodeks for integritet i forskning (<https://ufm.dk/publikationer/2015/filer/file>) og KU's kodeks for god videnskabelig praksis (https://praksisudvalget.ku.dk/regler_vejl/KU_kodeks_for_god_videnskabelig_praksis.pdf).

Notatet beskriver mit forslag til, hvordan Social-Etisk Udvalg kan kortlægge sognenes diakonale aktiviteter i Københavns Stift ved en spørgeskemaundersøgelse med afsluttende rapport. Der nedsættes en styregruppe for projektet, som består af medlemmer fra Social-Etisk Udvalg. Leth-Nissen afslutter projektet med at rapporten publiceres på Stiftets hjemmeside og fremlægges på Social-Etisk Udvalgs diakonikonference for hele Stiftet i september 2020.

Formålet med undersøgelsen

Synliggørelse af kirkens/kirkelige organisationer og institutioners indsats for at afhjælpe påtrængende sociale problemer for udsatte grupper i Københavns Stift. Spørgeskema til menighedsråd, præster, menighedsplejer, kirkelige organisationer og institutioner. Materialet samles, redigeres og lægges på Stiftets hjemmeside. Struktureres efter kirke: Navn, formål, indsats/aktiviteter, målgruppe, formål, organisering, objektive effekter.

Begrebsafklaring

Ved socialt arbejde forstås kirkernes indsats for at afhjælpe påtrængende sociale problemer for udsatte grupper. Begrebet inkluderer her, hvad man traditionelt kalder "diakoni", men socialt arbejde er bredere end traditionel diakoni ved fx også at omfatte en indsats, hvor kirkerne engagerer sig i den politiske samtale for at tale de udsattes sag.

Undersøgelsen skal kortlægge det sociale arbejde i *sognene*. Det er således en forudsætning for at indgå i undersøgelsen, at sognet/menighedsrådet er aktør i det givne arbejde, evt. i samarbejde med andre aktører (kirkelige eller ikke-kirkelige).

Arbejdsproces

Metode og trin

1. Vi udarbejder et samtaleark om nuværende diakonalt arbejde og ønsker for fremtidens diakonale sognearbejde, til brug ved menighedsrådsmøde. Skemaet testes på 2 menighedsrådsmøder i Københavns stift. Leth-Nissen deltager som observatør ved mødet og indhenter derved viden om hvordan menighedsrådet griber processen an. Skema tilrettes og udsendes gennem provstierne til alle menighedsråd i Københavns Stift (94 menighedsråd). Svar samles ind gennem provstier og samles i stiftet til videregivelse til på mail til Leth-Nissen, og giver herved kvalitative data til videre analyse.
  2. Leth-Nissen udarbejder en liste over forslag til menighedsråd, som skal bedes om at optage drøftelsen af samtalearket i menighedsrådet. Leth-Nissen vil, når udvalget har godkendt listen, kontakte hver enkelt menighedsrådsformand og spørge, og evt. være behjælpelig med vejledning i det tekniske. Menighedsråd til lydoptagelse udvælges, så de er så forskellige som muligt: Geografi (Bornholm, Tårnby, City, Frederiksberg (Lindevang som test), Bispebjerg-Brønshøj (Bellahøj-Utterslev som test), Nørrebro, Vesterbro sogn. Desuden tages hensyn til demografiske forskelligheder i indkomst, herkomst, alder, uddannelse, boligform etc. Lydoptagelser bidrager med ekstra kontekst til tolkningen af den kvalitative data.
  3. Leth-Nissen udarbejder en online survey (vha. stiftets software), som via stift og provstier udsendes til sognenes kb. præst/kordeg, samt til provster. Herved indhentes kvantitative data, som kan bearbejdes maskinelt til et overblik over sognenes arbejde.
  4. Deadline for indsendelse af skemaer (2 mdr. efter udsendelse). Evt. opfølgning på udsendte skemaer: provstisekretærer tager kontakt til menighedsråd, som ikke har sendt skema udfyldt tilbage efter 2 måneder.
  5. Leth-Nissen bearbejder data fra samtaleark, som analyseres i softwaren NVivo for temaer og tendenser i materialet, og belyser hvilke temaer, menighedsrådene prioriterer i sognenes diakonale arbejde. Både situationen i dag, og hvordan ønskerne er for fremtiden.
  6. Leth-Nissen bearbejder data fra online survey (kvantitative data: antal væresteder, besøgende, etc.), som giver mulighed for at beskrive fordelingen på forskellige indsatser og grupper i stiftets diakonale aktiviteter. Altså: hvad gør sognene, hvor mange gør hvad, hvor længe har de gjort det, hvilke grupper er aktiviteterne rettet mod, hvor mange har sognene kontakt med, osv.
  7. Leth-Nissen udarbejder fire diakonale sogneprofiler/typer og sammenligner med demografiske data fra Københavns kommune, som bruges til analyse af forholdet mellem socioøkonomisk kontekst og diakonal indsats. Med andre ord: er der sammenhæng mellem de sociale behov i lokalområdet, og den diakonale indsats, som sognet yder?
  8. Udarbejdelse af endelig rapport, ca. 30 sider.
    - a. Forord ved Social-Etisk Udvalg
    - b. Indledning med definition på diakonalt arbejde, baggrunden for rapporten, beskrivelse af metoden
    - c. Resultater: hvad gør sognene, hvor mange gør hvad, hvor længe har de gjort det, hvilke grupper er aktiviteterne rettet mod, hvor mange har sognene kontakt med, osv.
    - d. Resultater: sognenes forskellige diakonale profiler i forhold til den sociale kontekst.
    - e. Opsamling og videre perspektiver
- Københavns kommunes socio-økonomiske data baseres på <http://kbhkort.kk.dk/cbkort?&profile=sociokort>
  - Af etiske årsager vil rapporten ikke gennemføre sammenligninger mellem enkelte sogne, da sådanne detaljer kan være sårbare for det enkelte sogn. Der arbejdes i stedet med social-etiske profiler.

Tidsplan for kortlægning og rapport

Tidspunkt	Aktivitet	Antal arbejdsdage
Februar til december 2019	Udarbejdelse af projektbeskrivelse, møder med udvalget	3 arbejdsdage
Primo januar 2019	Udarbejdelse af samtaleark, herunder research og opdatering på andre undersøgelser og litteratur	2 arbejdsdage
16. januar og 20 februar 2020	Møde med udvalget om samtaleark og tilretning (test i to sogne, og herefter tilretning af spørgeskema efter test)	3 arbejdsdage
Ultimo februar 2020	Udsendelse af spørgeskemaer til alle 94 menighedsråd sammen med brev fra biskoppen	Udsendes gennem stiftets sekretariat til provstierne
Februar-marts 2020	Udarbejdelse af online survey. Test med arbejdsgruppen, tilretning og efterfølgende udsendelse til kbf. præster/kordegne samt provster	3 arbejdsdage
Marts 2020	Indsamling og bearbejdning af baggrundsdata for den sociale kontekst fra Københavns kommune http://kbhkort.kk.dk/cbkort?&profile=sociokort , Danmarks Statistik, hjemmesider, webkilder samt lydoptagelser	3 arbejdsdage
April 2020	Bearbejdning af data fra menighedsråd. Opfølgning på evt. manglende udfyldte skemaer. Rapportskrivning	7 arbejdsdage
Maj 2020	Bearbejdning af data fra onlinesurvey. Udarbejdelse af diakonale profiler	8 arbejdsdage
Juni 2020	Udkast til rapport diskuteres med styregruppe. Rapport skrives færdig.	8 arbejdsdage
September 2020	Udarbejdelse og afholdelse af oplæg på stiftsdag for hele stiftet	4 arbejdsdage
	Uforudsete opgaver undervejs	2 arbejdsdage
		I alt 43 arbejdsdage = ca. 2 måneders ansættelse i alt
Omkostninger	Løn	90.000 kr.
	Overhead til KU, Teologisk Fakultet 15%	10.000 kr.
I alt		100.000 kr.

Forudsætninger

- Opgaven udføres af Leth-Nissen under Center for Kirkeforskning, Det Teologiske Fakultet, KU. Overhead dækker sparring, kontor, pc, biblioteksbrug etc.
- Survey udarbejdes vha. Kirkeministeriets software (gratis at bruge for stifter).

0% 0%

100%

1 af 14. Hvad forstår vi ved social-etisk arbejde i sognene?

I denne sammenhæng skal social-etisk arbejde forstås som sognenes indsats for at afhjælpe påtrængende sociale problemer for udsatte grupper. Begrebet inkluderer her, hvad man traditionelt kalder diakoni.

Eksempler på social-etisk arbejde og udsatte grupper:

- Afhjælpning af ensomhed gennem f.eks. besøgstjeneste eller drift af væresteder
- Afhjælpning af fattigdom gennem f.eks. julehjælp
- Hjælp til hjemløse
- Samtaler med psykisk syge eller misbrugere
- Social rådgivning
- Hjælp til enlige forsørgere
- Sommerlejre for børn, som ellers ikke kommer på ferie
- Engagement i den offentlige debat for at tale de udsattes sag
- Deltagelse i arbejdsgrupper, råd eller udvalg, som arbejder på at ændre forholdene for udsatte grupper i samfundet

I det følgende vil vi bede jer svare på nedenstående spørgsmål vedrørende de aktiviteter og indsatser, som jeres sogn gennemførte i løbet af 2019. I skal ikke inkludere det arbejde, som evt. funktionspræster ansat i jeres sogn udfører, f.eks. som sygehuspræst eller lign. Skulle I have spørgsmål til udfyldelsen af spørgeskemaet, kan I henvende jer til Karen Marie Leth-Nissen på kmn@teol.ku.dk eller 30229973. Tak for jeres deltagelse!

powered by defgo®

info

< Tilbage

Næste >

0% 7%

100%

2 af 14. Hvilket sogn svarer du på vegne af? *

- Vælg fra listen -

powered by defgo®

info

< Tilbage

Næste >

0% 15%

100%

3 af 14. Din stillingsbetegnelse

Kirkebogsførende sognepræst

Kordegn

Præsteseekretær

Menighedsrådsformand

Andet:

0%

23%

100%

4 af 14. Hvordan er jeres sogn engageret i social-etisk arbejde? Hyppighed af faste, organiserede aktiviteter med mødetider eller åbningstider

Hvor mange gange fandt indsatsen sted i løbet af 2019?

	Har vi ikke	1 gang	12 gange (ca. hver måned)	Fle re gange om måneden	Hver uge	Ved ikke
Værested	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Julehjælp	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjælp til hjemløse f.eks. drift af herberg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Genbrugsbutik	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Fællesspisning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Social rådgivning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sommerlejre for børn, som ellers ikke kommer på ferie	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Netværksgruppe el. lign. for enlige forsørgere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Netværksgruppe el. lign. for psykisk syge	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ældremøder	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Netværksgruppe el. lign. for mænd	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Netværksgruppe el. lign. for beboere med indvandrerbaggrund	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andre aktiviteter	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oplist venligst andre aktiviteter her:

0%

30%

100%

5 af 14. Hvordan er jeres sogn engageret i social-etisk arbejde? Organiseringen af faste aktiviteter med mødetider eller åbningstider

Hvordan er indsatsen organiseret?

Afhjælpning af fattigdom gennem f.eks. kontant hjælp eller gavekort til akut nødstedte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjælp til hjemløse gennem f.eks. indsamling af penge, tøj mm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Samtaler med psykisk syge eller misbrugere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andre indsatser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oplist venligst andre indsatser her:

 powered by defgo®

 info < Tilbage Næste >

0%

46%

100%

7 af 14. Hvordan er jeres sogn engageret i social-etisk arbejde? Organiseringen af løbende indsatser

Hvordan er indsatsen organiseret?

	Med en folkekirkelig organisation fx.								
	Med Kirken		Med Kirkens Korshær, Samvirkende Menighedsplejer		Med kommunen			Med andre aktører	Ved ikke
	Ikke relevant	Sognet alene	Menighedsplejen	andresogne	Menighedsplejer	kommunen	Med kommunen	Med andre aktører	Ved ikke
Afhjælpning af ensomhed gennem f.eks. besøgstjeneste	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjemmebesøg (ikke organiseret besøgstjeneste)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tryghedsopkald	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Afhjælpning af fattigdom gennem f.eks. kontant hjælp eller gavekort til akut nødstedte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hjælp til hjemløse gennem f.eks. indsamling af penge, tøj mm.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Samtaler med psykisk syge eller misbrugere	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andre indsatser	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Oplist venligst andre indsatser her:

 powered by defgo®

 info < Tilbage Næste >

0%

53%

100%

Hvordan er jeres sogn engageret i social-etisk arbejde? Engagement i den offentlige debat, arbejdsgrupper, råd eller udvalg, i arbejdet på at ændre forholdene for udsatte mennesker i samfundet.

Hvor mange gange (anslået) skete dette i løbet af 2019?

	Slet ikke	1 gang	4 gange (ca. hvert kvartal)	12 gange (ca. hver måned)	Oftere	Ved ikke
Medarbejdere skrev om emnet til avis, ugeavis eller lign.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Medarbejdere var aktive om emnet på sociale medier (internet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Medarbejdere deltog i arbejdsgrupper, råd eller udvalg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillige skrev om emnet til avis, ugeavis eller lign.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillige var aktive om emnet på sociale medier (internet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillige deltog i arbejdsgrupper, råd eller udvalg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Menighedsrådsmedlemmer skrev om emnet til avis, ugeavis eller lign.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Menighedsrådsmedlemmer var aktive om emnet på sociale medier (internet)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Menighedsrådsmedlemmer deltog i arbejdsgrupper, råd eller udvalg	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Andet

powered by defgo®

info < Tilbage Næste >

0%

61%

100%

9 af 14. Hvordan udvælger I de målgrupper, som sognets social-etiske arbejde er rettet mod? (Flere svar er mulige)

- Vi er blevet opmærksomme på, at disse målgrupper har brug for hjælp
- Sognet har tradition for at arbejde med disse målgrupper
- Nogle fra målgruppen henvendte sig til kirken, og det satte en indsats i gang
- Vi prioriterer målgrupperne ud fra en sogneanalyse af bl.a. de sociale forhold
- Der er andre årsager til arbejdet for målgrupperne
- Hvilke andre årsager drejer det sig om?

0% 69% 100%

10 af 14. Hvor mange medarbejdere har jeres sogn? (Antal personer, uanset kvoteansættelse)

	1	2	3	4	5	flere end 5
Antal præster	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Antal kordegne og kordegneassistenter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Antal sognemedhjælpere, kirke-kultur-medarbejdere og kommunikationsmedarbejdere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Antal kirketjenere, gravere og gravermedhjælpere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Antal organister, korledere og andre musikere	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Antal korister	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andre ansatte:	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Andre ansatte dækker her over:

0% 76% 100%

11 af 14. Hvor mange menighedsrådsmedlemmer har sognet (ud over præsterne)? *

	Under 5	6-10	10-15
Antal menighedsrådsmedlemmer	☐	☐	☐
Hvor mange af disse er aktivt involveret i sognets social-etiske arbejde ud over det administrative arbejde omkring menighedsrådet?	☐	☐	☐

0% 84% 100%

12 af 14. Hvor mange frivillige har sognet (ud over menighedsrådsmedlemmerne)?

	Ingen	0-10	10-20	20-30	30-40	40-50	Flere end 50	Ved ikke
Frivillige i alt, som er aktive i sognets arbejde (alle indsatsler og aktiviteter)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Frivillige, som er aktive i sognets social-etiske arbejde	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

powered by defgo®

info

< Tilbage

Næste >

0%

92%

100%

13 af 14. Har jeres sogn udarbejdet en vision eller et formål for arbejdet i sognet? (Evt. den tekst, som står på side 2 i sognets budget = Målsætning for sognets arbejde) *

Nej

Ved ikke

Ja, og den lyder.

powered by defgo®

info

< Tilbage

Næste >

0%

100% 100%

14 af 14. Beskrivelse

Tusind tak for din besvarelse!

powered by defgo®

info

< Tilbage

Afslut >

23-11-2020 12:12:21 surveyId(1601492)

[Udskriv](#)

Bilag 3: Ordlyd fra følgebrev til Københavns Stifts menighedsråd

Vi har sat det social-etiske arbejde på dagsordenen

Københavns Stift vil gerne sætte fokus på sognenes social-etiske arbejde. Hvem gør hvad og hvorfor? Kan vi lære mere af hinanden? Sidste år nedsatte stiftsrådet derfor et *Social-etisk udvalg*, som skal skabe overblik over behov og indsatser på det social-etiske område, og understøtte sognenes lokale social-etiske arbejde, og udvalget har nu sat en undersøgelse af området i gang.

Undersøgelsen gennemføres i et samarbejde mellem Social-etisk udvalg og Center for Kirkeforskning ved Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet, og udføres af folkekirkforsker Karen Marie Leth-Nissen, cand. theol., ph.d.

Til brug for undersøgelsen har udvalget brug for information fra jer menighedsråd vedrørende de konkrete indsatser, der aktuelt finder sted i jeres sogne. Samtidig er der også brug for at vide, om I er bekendt med udsatte grupper i sognene, som af den ene eller anden grund ikke nås.

I denne sammenhæng skal social-etisk arbejde forstås som **kirkernes indsats for at afhjælpe påtrængende sociale problemer for udsatte grupper**. Begrebet inkluderer her, hvad man traditionelt kalder *diakoni*, men social-etisk arbejde er bredere end traditionel diakoni ved også at omfatte en indsats, hvor kirkerne engagerer sig i den offentlige debat for at tale de udsattes sag.

Eksempler på social-etisk arbejde:

- Afhjælpning af ensomhed gennem f.eks. besøgstjeneste eller drift af væresteder
- Afhjælpning af fattigdom gennem f.eks. julehjælp
- Hjælp til hjemløse
- Samtaler med psykisk syge eller misbrugere
- Social rådgivning
- Hjælp til enlige forsørgere
- Sommerlejre for børn, som ellers ikke kommer på ferie
- Engagement i den offentlige debat for at tale de udsattes sag

Vedhæftet denne henvendelse finder I derfor et samtaleark, som er udarbejdet til undersøgelsen af Social-etisk udvalg og Karen Marie Leth-Nissen.

Jeg vil gerne opfordre jer til at drøfte jeres social-etiske indsats på et menighedsrådsmøde og udfylde vedlagte samtaleark og returnere det til provstisekretæren, senest 31. oktober 2020. På den måde sikrer vi indsamlingen af vigtige erfaringer fra det siddende menighedsråd.

Karen Marie Leth-Nissen har ansvaret for at gennemføre undersøgelsen og udarbejde en rapport, som fremlægges, når store fællesmøder bliver mulige igen, og som I alle naturligvis vil få tilsendt en kopi af.

Peter Skov-Jakobsen,

Biskop over Københavns Stift.

Bilag 4: Samtaleark om social-etisk arbejde i sognet, til brug ved drøftelse på menighedsrådsmøde

Kære menighedsråd.

Som det fremgår af biskoppens brev, er Social-etisk udvalg ved at undersøge det social-etiske arbejde i sognene i hele Københavns Stift. Vi har brug for viden om det arbejde, som foregår i sognene, og vi vil derfor gerne bede jer sætte ½ time af på et kommende menighedsrådsmøde, for at drøfte spørgsmålene i dette samtaleark.

Vejledning til samtalearket

Vi har testet samtalearket ved to lejligheder på menighedsrådsmøder i stiftet, og på den baggrund vil vi gerne anbefale jer:

- 1) At arbejde med samtalearket ved en temadrøftelse i begyndelsen et menighedsrådsmøde; det kan gennemføres på ca. ½ time.
- 2) At dele menighedsrådet op i grupper, med f.eks. 5-6 personer i hver.
- 3) At hver gruppe vælger en tidtager, som styrer tiden, og sørger for at alle punkter nås i løbet af den afsatte tid.
- 4) At hver gruppe vælger en sekretær, som (på pc) udfylder samtalearket undervejs i gruppens drøftelser.
- 5) At hver gruppe afleverer filen til menighedsrådets sekretær, som samler materialet og fremsender til provstiets sekretær. Sekretæren vil sørge for, at materialet kommer til stiftet og bliver del af undersøgelsen.

Eksempler på social-etisk arbejde og udsatte grupper:

- Afhjælpning af ensomhed gennem f.eks. besøgstjeneste eller drift af væresteder
- Afhjælpning af fattigdom gennem f.eks. julehjælp
- Hjælp til hjemløse
- Samtaler med psykisk syge eller misbrugere
- Social rådgivning
- Hjælp til enlige forsørgere
- Sommerlejre for børn, som ellers ikke kommer på ferie
- Engagement i den offentlige debat for at tale de udsattes sag

Spørgsmål 1. Situationen lige nu i sognet.

a. Hvilke konkrete indsatser har I arbejdet med i løbet af jeres nuværende periode i menighedsrådet (2016-2020)?

Fyld svar ind her:

b. Har corona-pandemien medført ændringer eller nye tiltag i forhold til jeres social-etiske aktiviteter?

Fyld svar ind her:

c. Er der indsatser, som I udfører i samarbejde med andre, - og i så fald – hvilke?

Fyld svar ind her:

d. Hvorfor har I valgt at arbejde med disse indsatser?

Fyld svar ind her:

Spørgsmål 2. Andre behov for social-etisk arbejde i sognet?

- a. Har I kendskab til, at der er andre grupper (se boks ovenfor for eksempler) i sognet, som hverken I eller andre når ud til?**

Fyld svar ind her:

- b. Vi vil nu gerne undersøge, hvilke årsager, der kan ligge bag, at nogle grupper ikke nås gennem det social-etiske arbejde. Fra andre undersøgelser ved vi, at der kan være mange faktorer, som bremser arbejdet med at løse social-etiske opgaver i sognene.**

Kan I nævne et eksempel på en indsats for en udsat gruppe, som I hidtil ikke har sat i værk?

Skriv venligst her, hvilken gruppe, I tænker på nu: _____

Når I tænker på den gruppe, er der så nogen af de nedennævnte årsager, som hidtil har afholdt jer fra at sætte en indsats i gang?

Kryds venligst af, eller tilføj andre årsager på nederste linje.

- Vi har prioriteret andre opgaver.
- Vi mangler frivillige til at hjælpe med at løfte opgaven.
- Vi har ikke penge i budgettet.
- Vi ved ikke, hvordan man kommer i gang.
- Der er allerede andre aktører, som arbejder på at sætte en indsats i gang.
- Vi synes ikke, det er en opgave, som vi kan magte.
- Vi synes ikke, det er vores opgave.
- Vi føler os blufærdige (eller generte) overfor at tage kontakt til den pågældende gruppe, og/eller kan være bange for at blive afvist.
- Vi oplever en sproglig eller kulturmæssig barriere, som vi ikke ved, hvordan vi skal komme ud over.
- Vi synes, at opgaven er for stor til et enkelt sogn, og vi mangler andre sogne at samarbejde med.
- Vi synes, at opgaven er for stor, og mener at den bør løses på provstiniveau.
- Andre grunde: .....

c. Hvis I nu tænker på fremtiden, hvad ville I som menighedsråd så gerne kunne gøre på det social-etiske område?

Fyld svar ind her:

Tak for jeres arbejde med spørgsmålene og for besvarelsen!

Social-etisk udvalg, Københavns Stift.